

Keksi kuvista tarina • Iloista matematiikkaa • Yhdistä sanat
Tiedonhaluisten klubi • Mielenkiintoista • Opetellaan tekemään • Tietoisku vanhemmille

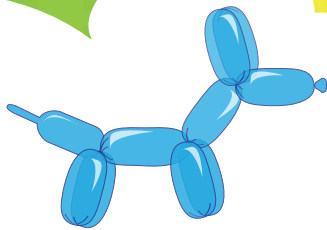
Iloinen ja lystikäs värityslehti lapsille ja heidän vanhemmilleen

Kielten opiskelu RuFi-varpusen seurassa ei ole koskaan tylsää!

VARPUNEN

№ 14
Kevät 2012

14

Opetellaan tekemään
Koira ilmapalloista

Учимся делать
Собачку из воздушных шариков

Keksi kuvista tarina
Kivat tiput
Рассказ по картинкам
Про добрых цыплят

Mielenkiintoista
Kaikki ilmapalloista

Это интересно
Всё о воздушных шарах

ВОРОБЫШЕК

№ 14
Весна 2012

Весёлый и занимательный журнал-раскраска для детей и родителей

Учить языки с воробышком Руфи никогда не скучно!

Рассказ по картинкам • Весёлая математика • Соедини слова
Клуб «Почемучек» • Это интересно • Учимся делать • Информация для родителей

Mosaiikki ry kiittää lastenprojektia varten myönnetystä taloudellisesta tuesta seuraavia tahoja:

- Suomen Opetusministeriö
- Russki Mir -säätiö, Venäjä

Общество Mosaiikki ry выражает благодарность за финансовую поддержку детского проекта:

- Министерству образования Финляндии
- Фонду «Русский мир», Россия

Lastenprojektissa työskentelivät:

Projektijohtaja / päätoimittaja: Tatjana Doultseva
Piirroukset / kannen suunnittelu: Alexandra Sholokhova
Kääntäjä (ve-su): Päivi Nironen
Projektisihteeri / kääntäjä (su-ve): Lidia Popova
Suunnittelu ja taitto: Natalia Savela
Toimitusavustaja: Tatjana Sojunen

Над детским проектом работали:

Руководитель проекта / главный редактор - Татьяна Дульцева
Художник / дизайн обложки - Александра Шолохова
Перевод на финский язык - Пяйви Ниронен
Секретарь проекта / перевод на русский язык - Лидия Попова
Дизайн и вёрстка - Наталья Савела
Помощник редакции: Татьяна Союнен

Lehti on tarkoitettu ilmaisjakeluun.

Palautetta ja kommentteja voi lähettää toimituksen sähköpostiosoitteeseen:

mosaiikki@mosaiikki.info

Varpunen-lehden kaikki tekijänoikeudet kuuluvat julkaisijalle.

© Julkaisija: Mosaiikki ry

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

Painosmäärä: 250 kpl Jyväskylä ja 750 kpl muut kaupungit

Painopaikka: 4-M Oy

Jyväskylä 2012

Журнал предназначен для бесплатного распространения.

Мы ждём ваши отзывы и комментарии, которые можно присылать на e-mail редакции:

mosaiikki@mosaiikki.info

Все права на журнал «Воробышек» принадлежат издателю.

© Издатель: Общество Mosaiikki ry

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

Тираж: 250 экз. Ювяскюля и 750 экз. другие города

Печать: 4-M Oy

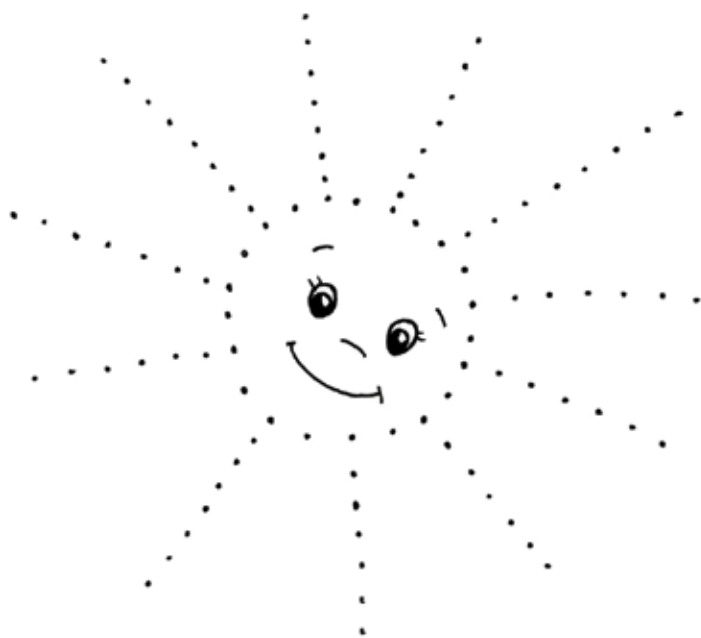
Ювяскюля 2012

ISSN 1797-6405

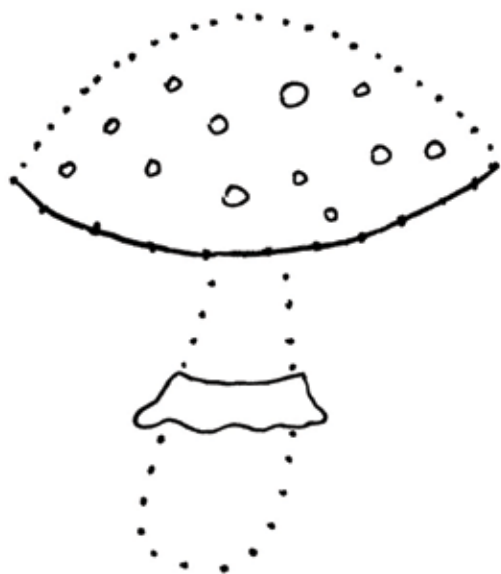
Sisällys

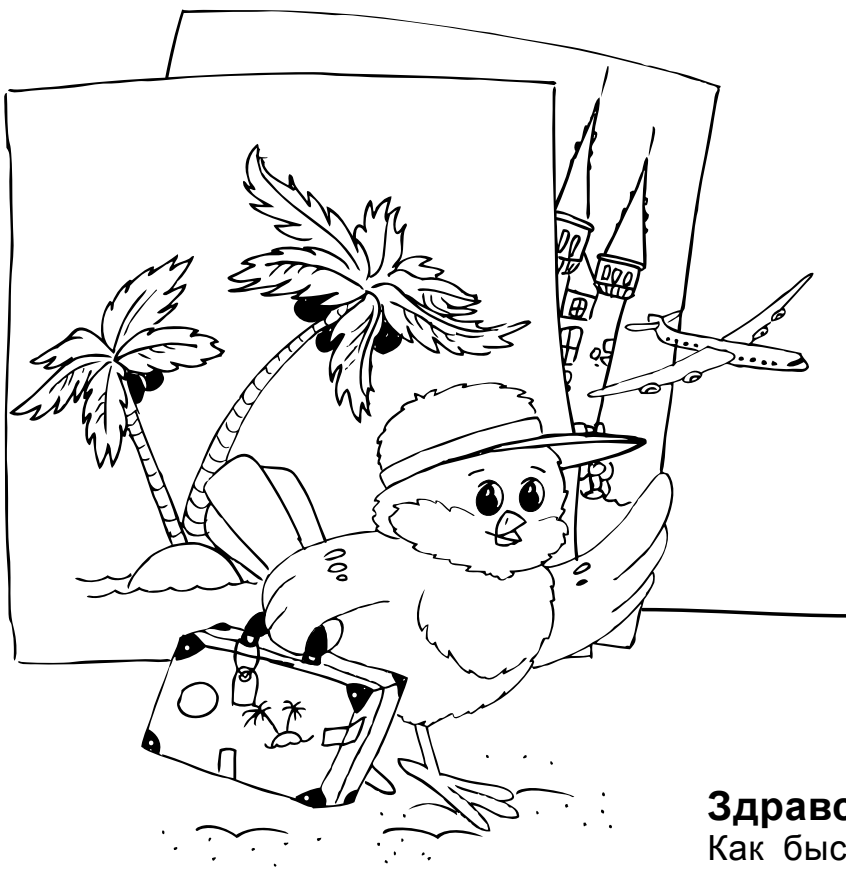
- 2 Toimitukselta
- 3 Piirrä ruutujen avulla
- 4 Iloista matematiikkaa
- 6 Kulkuvälineet
- 8 Keksi kuvista tarina
- 10 Mielenkiintoista
- 14 Tiedonhaluisten klubi
- 16 Koira ilmapallosta
- 18 Ilmapallot
- 26 Tietoisku vanhemmille

Содержание

- 2 От редакции
- 3 Дорисуй по клеточкам
- 4 Весёлая математика
- 6 Транспортные средства
- 8 Придумай рассказ по картинкам
- 10 Это интересно
- 14 Клуб «Почемучек»
- 16 Собачка из шариков
- 18 Воздушные шары
- 26 Информация для родителей

Heipä hei rakkaat lapset!

Miten nopeasti aika lentääkään! Juuri saimme tehtyä ja luettua kanssanne Varpusen talvinumeron ja nyt on jo ulkona kevät. Ihan kohta on jo kesä ja sen myötä tulee kesäloma, railakkaita ulkoleikkejä, uintiretkiä järvelle ja vielä paljon muuta kivaa ja mielenkiintoista.

Varpunenkin jää lomailemaan, mutta valitettavasti sen loma ei kestä vain kesän verran. Seuraava numero ei todennäköisesti ilmesty ennen seuraavaa talvea. Kovaksi ikäväksemme aikuiset tädit ja sedät, jotka päättävät antavatko he rahaa Varpunenlehden julkaisemiseen, tällä kertaa miettivät asiaa todella kauan. Niin että lapset, nyt meidänkin täytyy vain kärsivällisesti jaksaa odottaa seuraavaa Varpusta ja ensi talvea.

Toistaiseksi ehdotamme, että tutustutte mielenkiintoiseen kertomukseemme ilmapalloista ja saatte tietää, miten erikoisista muotoiltavista ilmapalloista voidaan tehdä koiria, jäniksiä, kukkia ja paljon muita hahmoja.

Toivotamme mukavia lukuhetkiä ja hyvää kesälomaa!

Varpusen toimituksen luova työryhmä

Здравствуйте, дорогие ребята!

Как быстро летит время. Мы расстались с вами в зимнем номере журнала «Воробышек», а на дворе уже весна. Совсем скоро наступит лето, а вместе с ним придут отдых, активные игры на свежем воздухе, купание в озере и ещё масса другого – интересного и увлекательного.

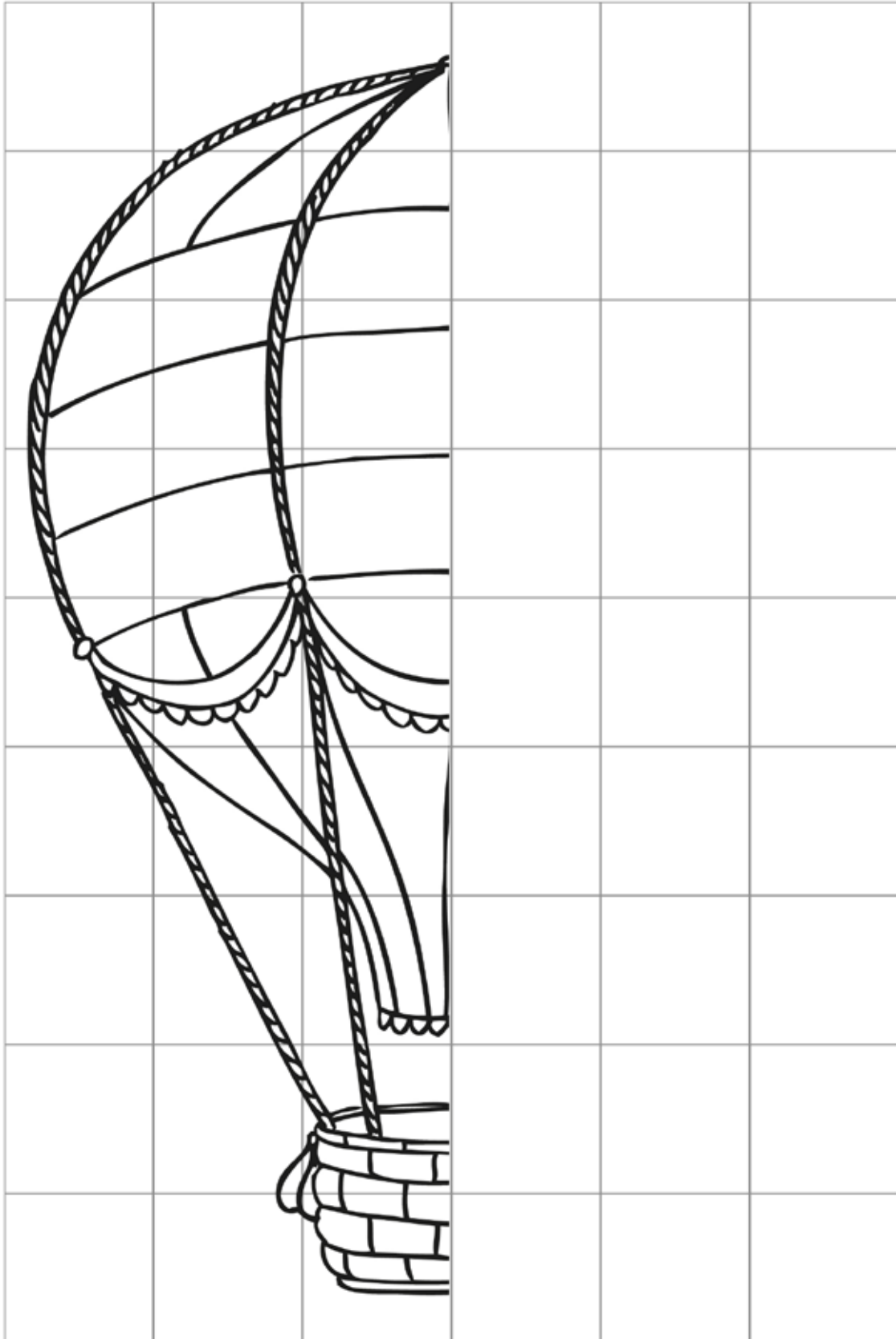
«Воробышек» тоже будет отдыхать. Но, к сожалению, не только лето. Следующий номер, может быть, выйдет не раньше зимы. К большому сожалению, взрослые тёти и дяди, долго думают давать деньги на журнал «Воробышек» или не давать и ещё не решили этот вопрос. Так что, ребята, придётся вам тоже набраться терпения и дожидаться своего «Воробышка» зимой.

А пока предлагаем вам познакомиться с интересным рассказом о воздушных шарах, узнать, как из специальных воздушных шариков для моделирования можно «построить» собачку, зайчика, цветочек и многое другое и попробовать это сделать самому.

Желаем приятного чтения и весёлого летнего отдыха!

*Творческий коллектив редакции
журнала «Воробышек»*

Piirrä ilmapallo valmiiksi ruutujen avulla
Дорисуй воздушный шар по клеточкам

Iloista matematiikkaa

Vanda Savolaynen

PIKKU HUPAKKO

Metsän reunassa aukiolla
asui Laskuri-Hiiri.
Se kulki muistivihkon kanssa
jo väessä kummastus kiiri.

Kaiken kirjasi tarkasti,
jotain jakoi, jotain kertoi.
Auringonnoususta iltaruskoon
se vain laski ja ahkeroi.

Ketusta vähensi kävyn,
lisäsi mäyrään kannon,
jopa karhunpojan ja oravan
se ampiaisella kertoi.

Näitä outoja yhtälöitä
ei osannut millään ratkoa!
Kyllä tämä hassu hiiriveikko
oli pelkkä pikku hupakko.

Suomennos: Päivi Nironen

Kuvitus: Nina Gedevskaia

Ванда Саволайнен

МАЛЕНЬКИЙ ЧУДАК

Возле леса, на полянке,
Жил мышонок-счетовод.
Он носил с собой блокнотик,
Удивлял лесной народ.

Всё записывал подробно,
Где делил, где умножал.
От рассвета до заката
Всё трудился и считал.

От лисы отнимет шишку,
Пень прибавит к барсуку.
Даже медвежонка с белкой
Он умножил на осу.

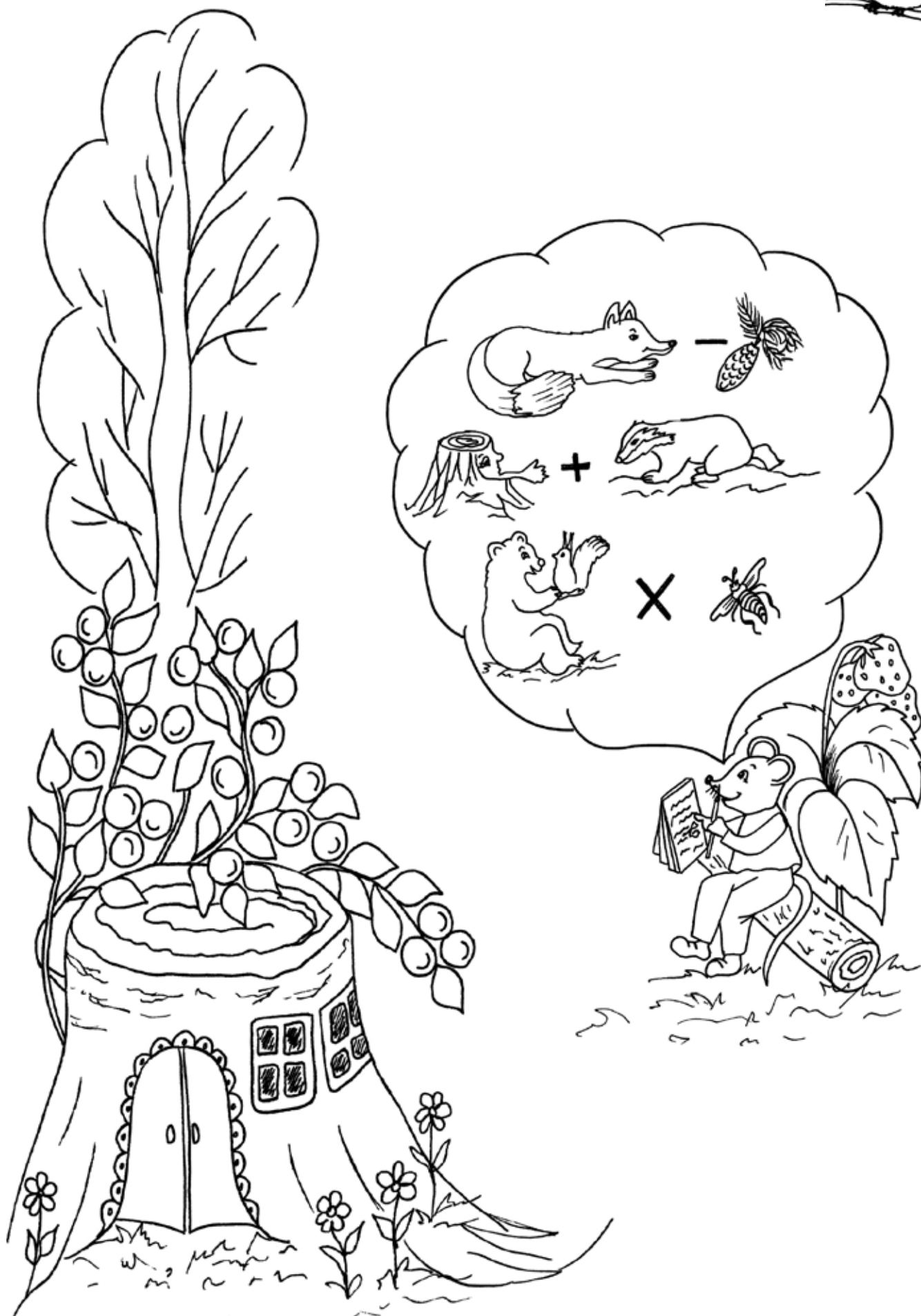
Эти странные задачи
Не решались, ну никак!
Потому что был мышонок
Просто маленький чудак.

Перевод на финский язык:

Пяйви Ниронен

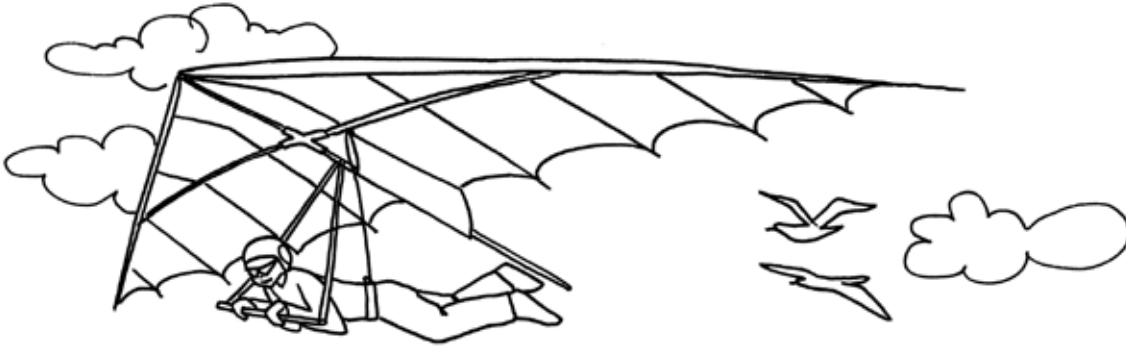
Художник: Нина Гедевская

Весёлая математика

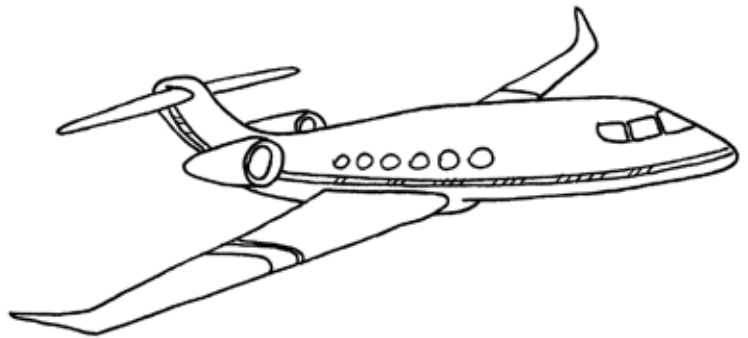
Kulkuvälineet

Kirjoita suomeksi ja venäjäksi seuraavien ilmassa liikkuvien kulkuvälineiden nimet.

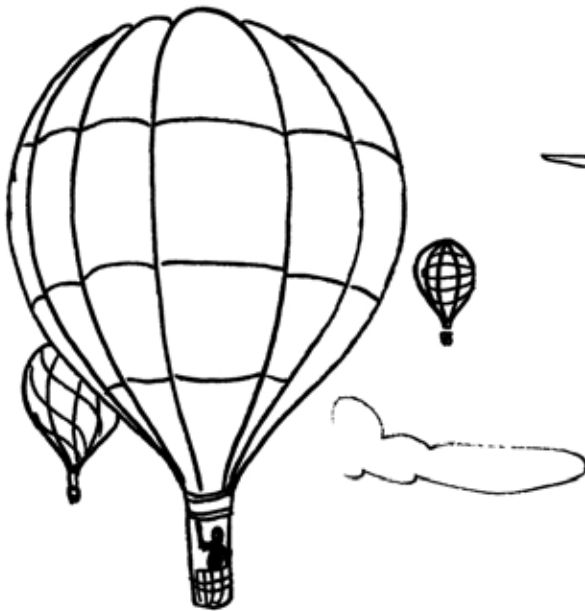
R																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Д																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

L																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

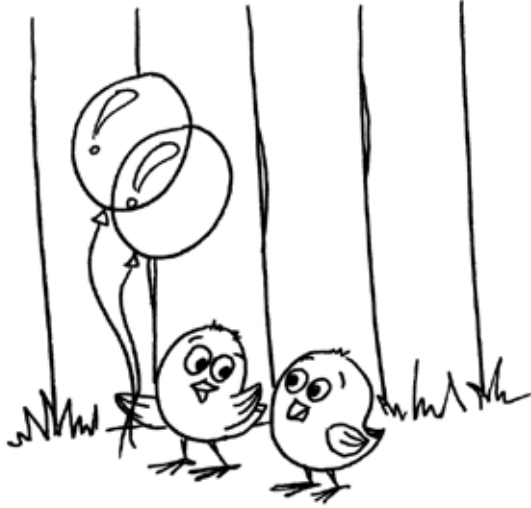

K																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

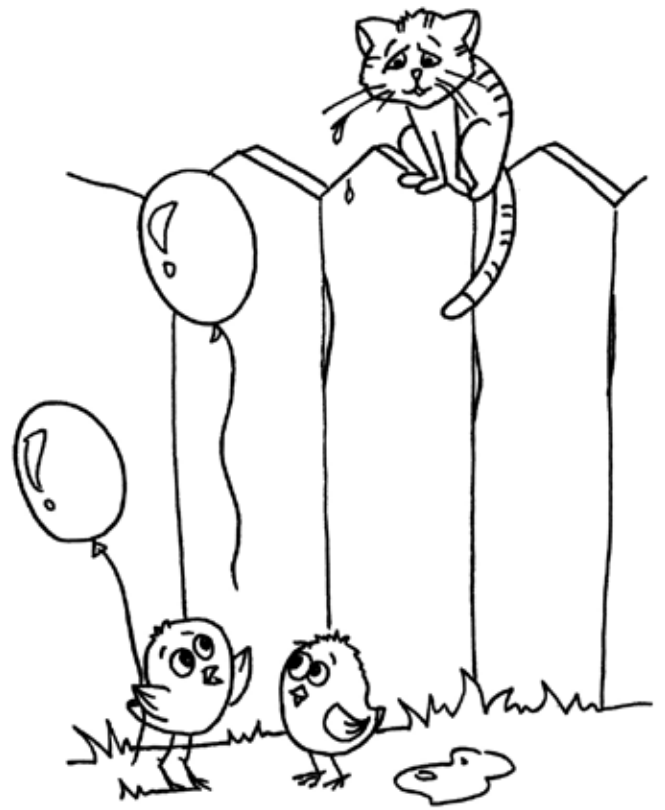
И																			
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Keksi kuvista tarina! Придумай рассказ по картинкам!

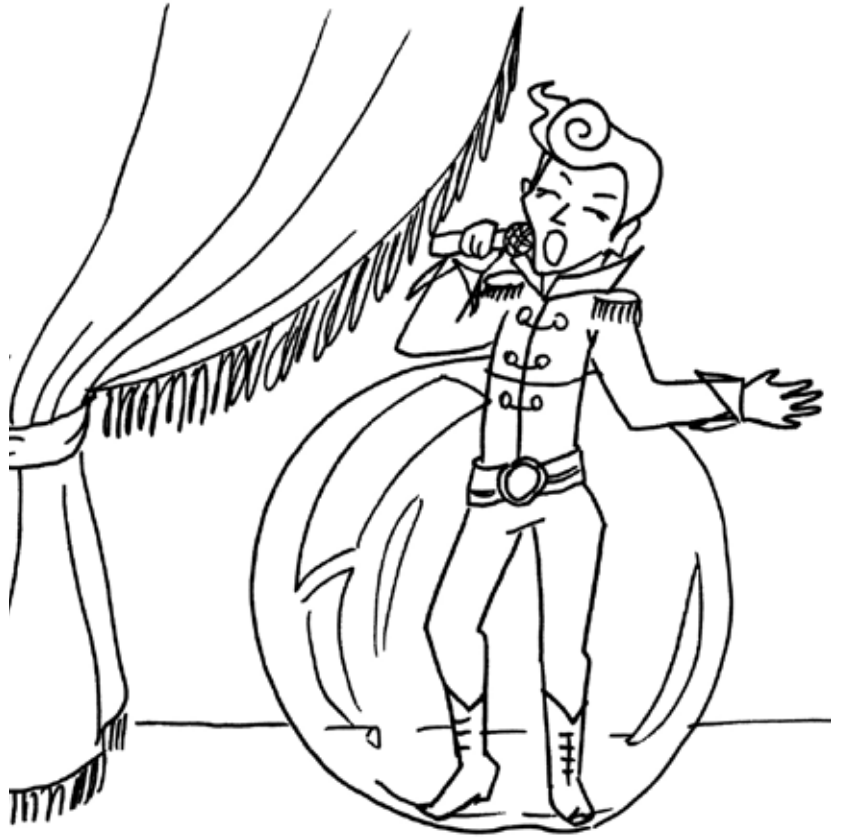

Mielenkiintoista

Ilmapalloennätyksiä

ja mielenkiintoista tietoa ilmapalloista

- Amerikassa järjestetään joka vuosi ilmapallotaiteilijoiden festivaalit. Vuonna 2003 yksi festivaalin osallistujista päätti hämmästyttää paikalle kerääntynyttä yleisöä oikein kunnolla. Kun esiintyjä nousi lavalle ja alkoi laulaa laulua, **hänen vartalonsa oli puoleen väliin asti puolitoistametrin ilmapallon sisällä.** Jonkun ajan kuluttua iso ilmapallo puhkesi ja yleisö, joka piti sitä ohjelman parhaana osuutena, oli aivan haltioissaan. Festivaalin esiintyjä kuitenkin itse hätäytyi tapauksesta kovasti, sillä hän ei ollut odottanut esiintykselleen sellaista loppua.

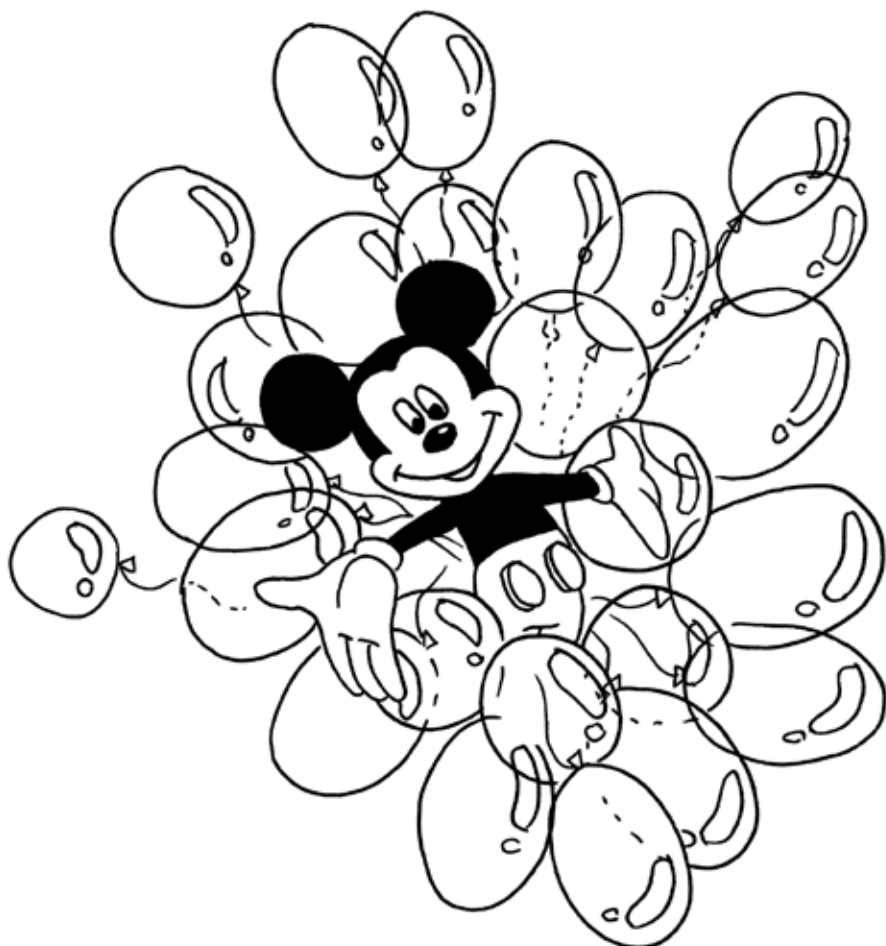
- В 2003 году в Америке на ежегодно проводимом фестивале дизайнеров воздушных шаров один из участников решил поразить собравшихся зрителей. **Он поместил половину своего тела в воздушный шар диаметром полтора метра.** Находясь в таком состоянии, умелец вышел на сцену и приступил к исполнению песен. Спустя некоторое время шар лопнул, и публика, которая сочла произошедшее кульминационным моментом программы, пришла в большой восторг. Сам же участник фестиваля, который никак не рассчитывал на такую концовку выступления, сильно расстроился.

Это интересно

Воздушные шары

Интересные факты и рекорды

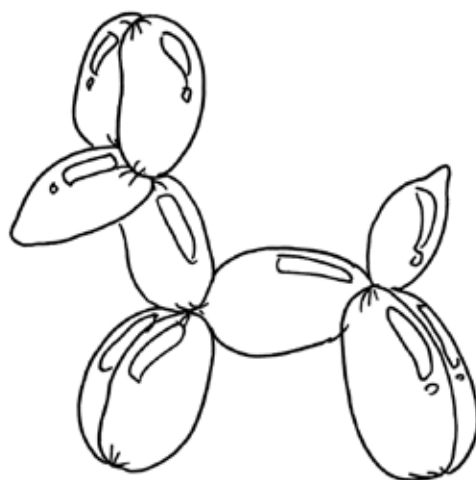

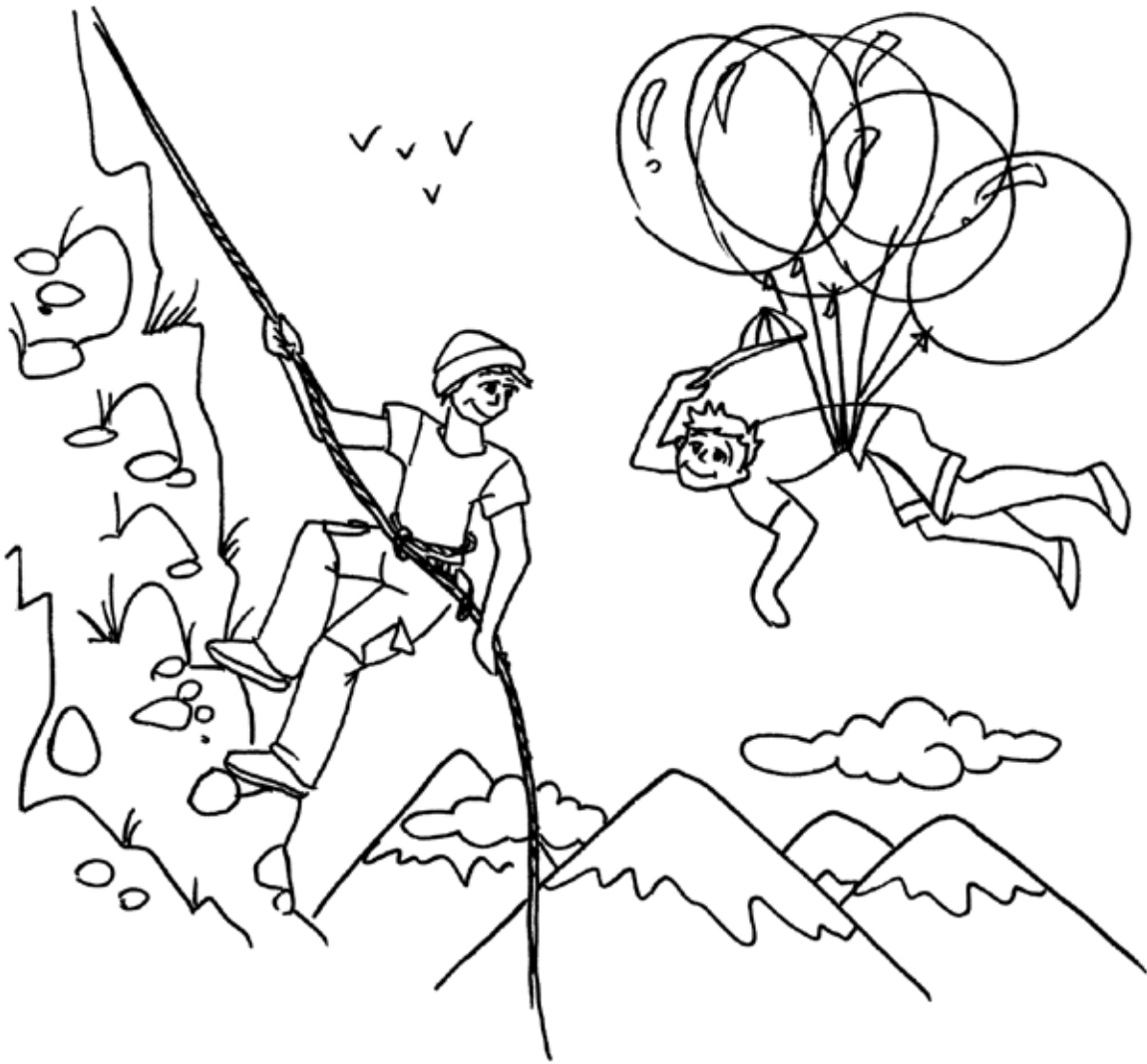
- Vuonna 1994 Disneylandin huvipuistossa tehtiin maailmanennätys Walt Disneyn ”Aladdin” elokuvan näytöksessä. Taivaalle päästettiin samanaikaisesti **1 592 744 ilmapalloa**.

- В 1994 году в парке Диснейленда во время презентации фильма «Алладин» студии «Уолт Дисней» был поставлен новый мировой рекорд – в небо было одновременно запущено **1 592 744 воздушных шара**.

- Italialainen Salvatore Sabatino esitti vuonna 1998 maailman nopeimman ilmapallomuotoiluesityksen. **Yhdessä tunnissa hänen onnistui muotoilla 361 ilmapallohahmoa**. Hän käytti esitykseensä 396 pitkästä ilmapalloa.

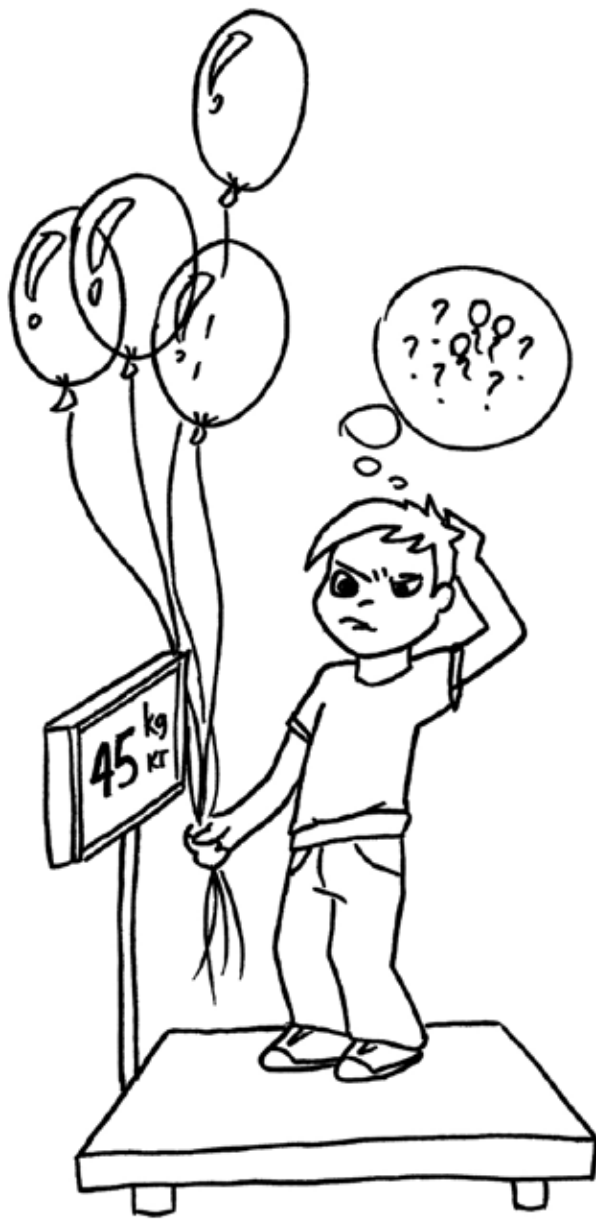
- Самый быстрый процесс моделирования из шаров был продемонстрирован в 1998 году жителем Италии Сальватором Сабатино. **За один час им была создана 361 фигурка**. При этом он израсходовал 396 воздушных шариков-колбасок.

- Seuraava tapaus sattui moskovalaiselle Vitali Kulikoville, joka päätti lähteä lentomatkalle muutamien puolitoistametrin ilmapallojen kantamana. Hänen itse tekemä lentolaitteensa nosti rohkean keksijän **5 960 metrin korkeuteen** (siihen aikaan ilmapallolentojen korkeusennätys oli 3 200 metriä). Lentäjän suureksi pettymykseksi voimakkaat tuulenpuuskat estivät häntä lentämästä haluaansa määränpäähän ja niinpä pelastajien täytyi auttaa häntä maassa pääsemään takaisin kotiin.

- Этот случай произошёл с нашим соотечественником. Житель Москвы Виталий Куликов собрался отправиться в путешествие на нескольких полтораметровых воздушных шарах. Устройство, сделанное собственными руками, внесло смелого изобретателя **на высоту 5 960 метров** (на тот момент времени рекорд подъёма в воздух на воздушных шарах равнялся 3 200 метрам). К большому разочарованию, сильные порывы ветра помешали экспериментатору долететь до намеченного места, и спасатели были вынуждены помочь Виталию добраться до дома (уже по земле).

• Montako ilmapalloa tarvitaan nostamaan ihminen ilmaan? **Yksi ilmapallo voi nostaa noin 3 grammaa.** Kun tämän summan kertoo omalla painollaan, saadaan tarvittavien ilmapallojen tarkka määrä.

• Сколько нужно шаров, чтобы поднять в воздух человека? **Каждый шарик способен поднять около 3 грамм.** Умножьте на это число свой вес и будете знать точное число шаров.

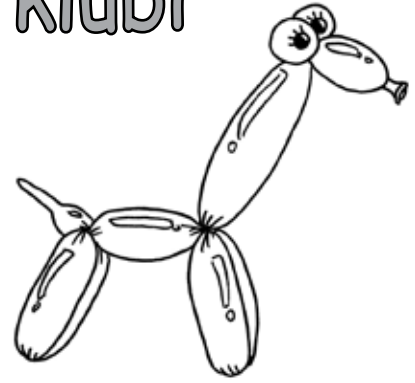

• Kuinka kauas ilmaan päästetyt ilmapallot voivat lentää? Connecticutin osavaltion asukas löysi kerran pihastaan ilmapalloryppään, johon oli kiinnitetty kortti. **Ilmapallot olivat lentäneet Michiganin osavaltiosta eli noin 1 000 km.** Kun henkilö kirjoitti kirjeessä ilmoitettuun osoitteeseen, kävi ilmi, että pallot olivat lentäneet kyseisen matkan **13 tunnissa.**

• Сколько могут пролететь запущенные в воздух шары? Жительница штата Коннектикут однажды обнаружила возле дома связку шаров с прикрепленной открыткой. **Шары прилетели из штата Мичиган – около 1 000 км.** Написав по указанному адресу, было выяснено, что такое расстояние они преодолели за **13 часов.**

Tiedonhaluisten klubi

Mitä tarkoittaa twisting?

Twisting tarkoittaa ilmapallotaiteilua, erilaisten hahmojen taivuttelua ilmapalloista.

Ilmapallotaiteilun perusteet

Sääntö Nro 1 Ennen kuin alat puhaltaa ilmapalloa, täytyy ajatella, paljonko tarvitset ilmaa, että pystyt muotoilemaan haluamasi hahmon ja paljonko palloon täytyy jättää tyhjää tilaa (kutsumme sitä hännäksi). Joka kerta, kun kierrät palloa, ilma siirtyy kauemmas, tätä häntää kohden. Mitä enemmän hahmossa on pyöräytyksiä, sen isompi häntä täytyy jättää.

Sääntö Nro 2 Kun pyöräytät palloa, täytyy tehdä aina 3–4 kierrosta, jotta pallo ei aukeaisi, kun alat pyörittää sitä seuraavan kerran. Jos pyöräytyksiä tehdään vähemmän, muoto ei jää paikalleen, vaan purkautuu ja hahmo menee pilalle tai se näyttää epäsiistiltä.

Sääntö Nro 3 Kierrä palloa aina samaan suuntaan. Kun pyörität muutamia palloja peräkkäin, voit pitää kädessäsi pelkkää ensimmäistä palloa eivätkä muut purkaudu. Silloin on myös helpompaa purkaa hahmo ja korjata, jos joku menee pieleen.

www.youtube.com/watch?v=cF9BuYDbHU4

Muotoiluun kelpaavat ilmapallot

Usein ajattelemme, että ilmapallohahmoissa kyse on vain puhallettavista ilmapalloista tehdyistä leluista, mutta harva tulee ajatelleeksi, millaisia ilmapalloja tähän tarkoitukseen tarvitaan.

Muotoiluun kelpaavat ilmapallot ovat erikoispalloja, jotka on valmistettu pitkiksi ja kapeiksi ja niissä on toisella puolella suuosa puhaltamista varten. Miten monta nimeä niillä kansan keskuudessa onkaan: ”makkara”, ”nakkimakkara”, ”pötkylä”.... Suomessa niitä kutsutaan tavallisesti muotoiltaviksi ilmapalloiksi tai taikailmapalloiksi.

Muotoiltavat ilmapallot voivat olla hyvin, hyvin erilaisia. Ilmapallot eroavat toisistaan koon, värin ja laadun perusteella.

<http://perepelukov.ru/twisting>

Mielenkiintoista tietoa ilmapallotaiteilusta

Guinnessin ennätysten kirjaan tehtiin 5.6.2000 uusi merkintä. Pari päivää ennen jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuja, kansainvälinen ilmapallotaiteilijoiden ryhmä teki Larry Mossomin ja Royal Sorellin johdolla maailman suurimman ilmapallorakennelman, jonka korkeus oli lähes kahdeksan metriä. Hahmon rakentamiseen tarvittiin peräti **50 000 ilmapalloa!** Siinä oli kaksi valtavaa jalkapalloilijaa, toinen belgialaisen ja toinen hollantilaisen maajoukkueen asussa, sekä jalkapallo ja maali, kaikki rakennettuna pitkistä ilmapalloista, ilman tukirakenteita ja muita apuvälineitä. Tätä hämmästyttävää rakennelmaa oli tekemässä 20 hengen joukkue ja se kesti viisi päivää.

http://veseliyslou.ru/?page_id=303

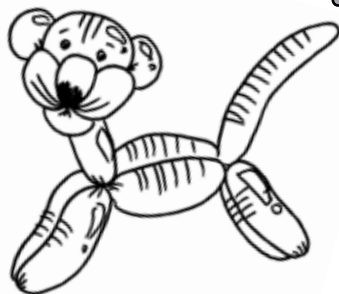
Mielenkiintoisinta on, että ilmapallotaiteilun historia ajoittuu kauas. Egyptistä on löydetty kuva kuplaketjusta tehdystä kamelistä. Tämä kuva on Mykerinoksen pyramidin sisällä ja se on maalattu **vuonna 2600 eaa.** Sitä voidaan pitää ilmapallotaiteilun ensimmäisenä kuvana.

Englanniksi ilmapallotaiteilun nimi on ”balloon twisting”. *Twisting* tarkoittaa kiertää, pyörittää. Ilmapallojen kohdalla se siis tarkoittaa sitä, että ilmapalloja pyöritetään ja niistä muotoillaan hahmoja.

Ilmapallomuotoilu tuo esiin ja kehittää jokaisessa lapsessa ja aikuisessa olevan luovan taiteilijan ja muotoilijan. Kolmiulotteisen muodon ajattelemisen, muodon ja värien kanssa leikkiminen, hahmon taiteilu omilla käsillään – se kaikki nostaa ilmapallotaiteilun samalle tasolle sellaisten taidelajien kanssa kuin kuvanveisto ja taidemaalaukset. Eikä tämä ole liioittelua. Ilmapallotaiteilu ei vain ole maailmalla vielä riittävän tunnettua. Mutta näin voi sanoa vain toistaiseksi...

<http://perepelukov.ru/twisting>

Клуб «Почемучек»

Что такое твистинг?

Твистинг – это плетение или моделирование различных фигурок из шариков.

Основы твистинга

Правило № 1. Перед тем как надуть воздушный шарик, нужно подумать: сколько воздуха нужно, чтобы скрутить нужную вам фигурку и насколько шарик оставить не надутым (назовём это хвостом). Каждый раз, когда вы делаете поворот шарика, воздух уходит дальше в этот хвост. Чем больше будет в фигурке изгибов, тем больше нужно оставить хвост.

Правило № 2. Когда скручиваете шарик, нужно делать 3-4 поворота, чтобы шарик не раскрутился, когда вы начнёте крутить следующий. Если, сделать меньше поворотов, шар не зафиксируется, раскрутится и фигурка будет испорчена или будет выглядеть неаккуратно.

Правило № 3. Крутите шарик всегда в одном направлении. Когда вы будете скручивать несколько шариков подряд, можно будет держать только первый и остальные не раскрутятся. Легче будет раскрутить фигурку и исправить, если что-то пойдёт не так.

www.youtube.com/watch?v=cF9BuYDbHU4

Шары для моделирования

Игрушки из воздушных, надувных шаров - как часто мы их видим. Но мало кто знает какие шары для этого нужны.

Шары для моделирования - это особые шарики, сделанные в виде длинной трубочки и имеющие с одной стороны горловину для надувания, как их только не называют: «колбаски», «сосиски», «сардельки»... Общепринятым российским названием для таких шаров является «шары для моделирования», или сокращённо - ШДМ.

Шары для моделирования бывают очень и очень разные. Они различаются по размерам, по цвету и по качеству.

<http://perepelukov.ru/twisting>

Интересные факты о твистинге

В Книге Рекордов Гиннеса 5 июня 2000 года появилась новая запись. За несколько дней до начала Чемпионата Европы по футболу, международная команда профессиональных оформителей-дизайнеров под руководством Ларри Моссома и Ройяла Сорелла завершила «строительство» самой большой в мире фигуры из ШДМ, высота которой составляла почти восемь метров. Для изготовления фигуры использовалось **50 000 воздушных шаров!** Два гигантских футболиста, один в форме бельгийской, другой – голландской национальной сборной, футбольный мяч и ворота, всё было сделано из «колбасок» без каркасов и иных приспособлений. Над «строительством» этого чуда в течение пяти дней трудилась команда из 20 человек.

http://veseliyslon.ru/?page_id=303

Самое интересное то, что история твистинга это достаточно далёкие времена. В Египте можно увидеть рисунок верблюда из цепочки пузырей. Находится этот рисунок внутри пирамиды Микериноса и он был нарисован в **2600 году до н.э.** Это можно назвать первым рисунком по твистингу.

Твистинг - это английское слово, в переводе на русский - вращать, крутить. Применительно к шарикам означает - скручивать, моделировать фигуры из шариков.

Твистинг позволяет раскрыть и развить в каждом ребёнке и взрослом настоящего творца, художника, скульптора. Модельное мышление, работа с формой и цветом, изготовление фигур руками – всё это ставит твистинг в один ряд с такими видами искусства как скульптура и живопись. И это не преувеличение. Просто твистинг ещё не достаточно широко везде известен. Но это только пока!..

<http://perepelukov.ru/twisting>

Koiran muotoileminen ilmapallosta

Моделирование собачки из шариков

- 1** Puhalla ilmapallo pitkäksi pötköksi ja jätä 5-7 cm puhaltamatta. Kierrä pallosta kolme pientä «makkaraa» (1-2-3).

Надуй шарик-«колбаску», оставив 5-7 см для хвостика.
Скрути три маленькие колбаски (1-2-3).

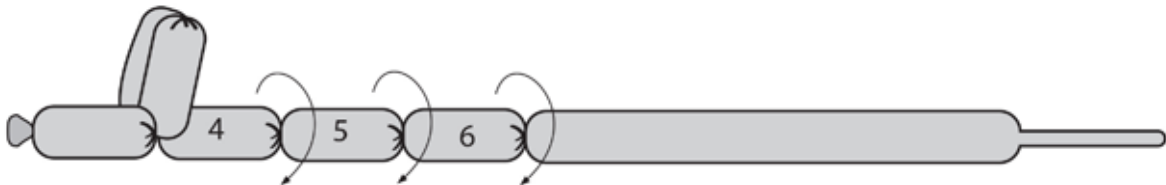
- 2** Liitä toinen ja kolmas makkara vastakkain ja kierrä ne yhteen. Niistä tulee korvat.

Сложи вместе вторую и третью колбаску и скрути их вместе. Это будут уши.

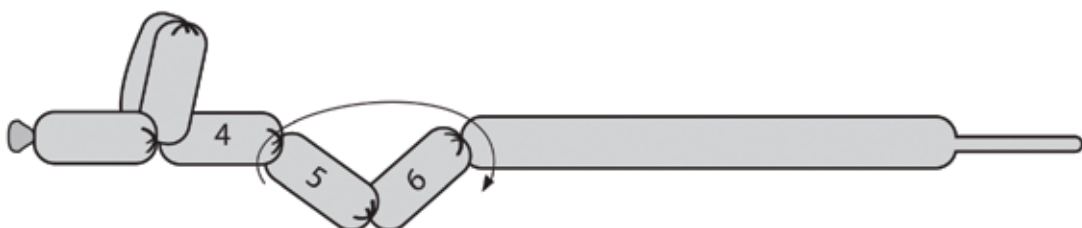
- 3** Pää on nyt valmis. Kierrä vielä kolme makkaraa (4-5-6). Niistä tulee kaula ja jalat.

Голова готова. Скрути ещё три колбаски (4-5-6). Это будут шея и ноги.

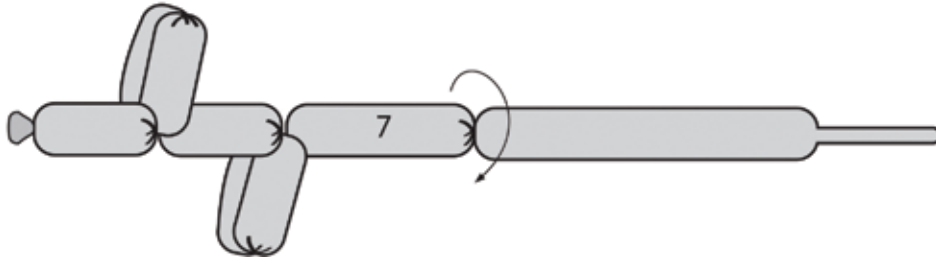
- 4** Yhdistä samalla tavalla kiertäen viides ja kuudes makkara toisiinsa, mutta tällä kertaa alaspäin. Niistä tulee etutassut.

Таким же образом скрути пятую и шестую колбаски вместе, но на этот раз опустив их вниз. Это будут передние лапы.

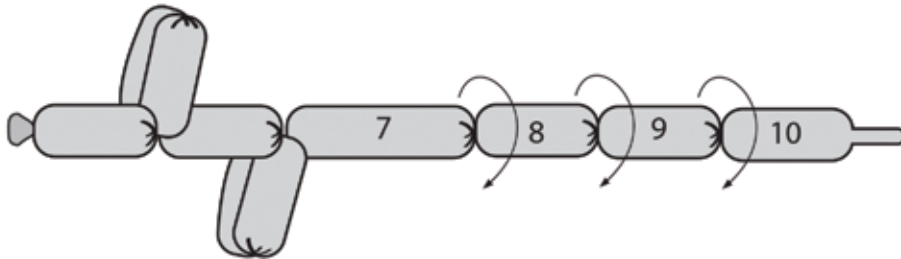
5 Tee vähän pidempi makkara (7). Siitä tulee vartalo.

Сделай колбаску подлиннее (7). Это будет туловище.

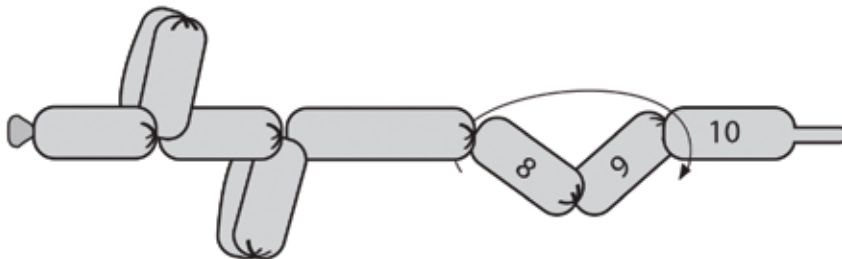
6 Kierrä kaksi viimeistä makkaraa (8-9).

Скрути две последние колбаски (8-9).

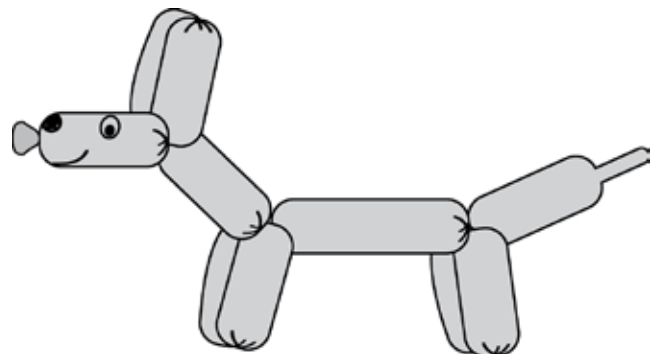
7 Yhdistä nyt kahdeksas ja yhdeksäs makkara yhteen ja käännä ne alas. Niistä tulee takatassut.

Теперь соедини восьмую и девятую колбаски и поверни их вниз. Это будут задние лапы.

8 Muotoile koira valmiiksi ja piirrä sille tussilla silmät ja suu.

Сформируй собачку и нарисуй фломастером глазки и ротик.

ILMAPALLOT

Ilmapallo on lelu, jota kaikenikäiset rakastavat.

Sitä käytetään monenlaisissa tapahtumissa. Ilmapalloilla on hämmästyttävä kyky saada ihmiset hyvälle tuulelle ja luoda hauska ilmapiiri mihin tahansa tilaan.

Perinteisesti ilmapallot ovat hieman soikean muotoisia. Ilmapallot valmistetaan yleensä lateksista ja puhalletaan täyteen ilmaa tai heliumia.

Koska kaasu on ilmaa kevyempää, tämä lelu kykenee myös lentelemään maan yläpuolella.

Ensimmäiset ilmapallot, ilmapallojen keksiminen ja historia

Kaikki meistä tuntevat ilmapallon! Niitä voi nähdä monissa juhlissa, kaupungilla, myymälän avajaisissa ja piirretyissä elokuvissa, mutta millainen historia niillä on ja miltä ensimmäinen ilmapallo näytti?

Nähdessään nykyaikaisen ilmapallon, monet ihmiset ajattelevat, että tämä silmää ilahduttava lelu on ilmestynyt maailmaan vasta hiljattain. Jotkut asiasta vähän enemmän tietävät ovat varmoja, että ilmapalloja alettiin valmistaa 1900-luvun puolivälissä, teollisen vallankumouksen aikaan.

Tosiasiassa tämä ei pidä lainkaan paikkansa! Ilmapallojen historia juontaa juurensa paljon kauemmas, mutta alkuaikoina valmistetut ilmapallot poikkesivat kovasti niistä, mitä myydään tänä päivänä.

Ensimmäiset maininnat ilmapalloista löytyvät **karjalaisista kirjoituksista**. Niissä on kuvailtu ilmapallojen tekoa. Siihen aikaan ilmapalloja tehtiin pääasiassa **härän ja valaan nahasta**. Vanhoissa 1100-luvulta peräisin olevissa kirjoituksissa kerrotaan, että lähes jokaisella karjalaisen kylän perheellä oli ilmapallo. Kaiken kukkuraksi karjalaiset ratkaisivat tiettomien taivalten muodostaman ongelman näiden pallojen avulla – ilmapalloja käytettiin kylien välillä matkustamiseen. Tällainen matkanteko oli kuitenkin hyvin vaarallista: eläimen nahasta tehty kalvo ei kestänyt pitkään ilman aiheuttamaa painetta. Toisin sanoen, ilmapallo saattoi räjähtää minä hetkenä hyvänsä. Lopputuloksena meille on jäänyt pelkkiä legendoja, joihin voi joko uskoa tai sitten ei...

Tästä myyttisestä aikakaudesta ei ehtinyt kulua kuin seitsemän vuosisataa, kun yksi lontoolainen professori, **Michael Faraday keksi kumista tehdyn ilmapallon**. Faraday opiskeli elastisuuden ominaisuutta ja sitä tutkiakseen

hän valmisti pienestä kautsun palasesta muuttaman litteän "pannukakun". Jotta lituskat eivät olisi tarttuneet toisiinsa, tutkija ripotteli niiden väliin jauhoja, minkä jälkeen hän yhdisti liukkaat reunat toisiinsa. Lopputuloksena tuli pussintainen luomus, jonka avulla oli mahdollista kokeilla erilaisia kaasuja.

Kahdeksankymmentä vuotta kumipussin keksimisen jälkeen siitä tuli yleistä huvia: kumista tehdyt ilmapallot olivat kysytyä tavaraa eurooppalaisissa juhlissa. Sisällä olevan kaasun avulla ne pystyivät lentämään, mikä oli katsojien mielestä hienoa, sillä niihin aikoihin ihmiset eivät olleet tottuneet sen enempää kuumailmapallolentoihin kuin muihinkaan teknisiin saavutuksiin.

Nämä ilmapallot muistuttivat kovasti edeltäjiään: niissä käytettiin vetyä, ja kuten tiedetään, vety räjähtää herkästi. Mutta se ei säikäyttänyt ketään, sillä kaikki tottuivat tähän kaasuun nopeasti. Oli onni, ettei näistä ilmapalloista syntynyt mitään vakavia onnettomuuksia ennen vuotta 1922. Sinä vuonna yhdessä amerikkalaisen kaupungin järjestämässä tapahtumassa yksi pelleilijä puhkaisi huvikseen muutamia tapahtuman kunniaksi ripustettuja koristeilmapalloja. Siitä aiheutuneen räjähdysten seurauksena yksi virkamiehistä loukkaantui vakavasti, minkä jälkeen järjestyksestä vastaavat tahot ryhtyivät välittömiin toimenpiteisiin. Tämä erittäin vaarallinen huvi lopetettiin todella pian. Vedyn käyttö ilmapallojen täyttöaineena kiellettiin kokonaan. Kyseinen laki ei kuitenkaan aiheuttanut kenellekään haittaa, sillä vedyn sijasta ilmapalloissa alettiin käyttää toista kaasua, heliumia. Uusi kaasu nosti ilmapalloja ilmaan ihan yhtä hyvin kuin vetykin.

Vuonna 1931 Neil Tillotson valmisti ensimmäisen nykyaikaisen ilmapallon. Ilmapallo oli valmistettu lateksista (kyseistä kumia saadaan, kun kumipuun kautsua hajotetaan

ВОЗДУШНЫЕ ШАРЫ

Воздушный шарик – игрушка, любимая людьми всех возрастов.

Она используется для оформления мероприятий и обладает чудесной способностью создавать отличное настроение и приятную атмосферу в любом помещении.

Традиционно воздушные шары имеют небольшую продолговатую форму.

Изготавливают их обычно из латекса, надувают воздухом или гелием.

Так как газ легче воздуха, то игрушка приобретает способность парить над землёй.

Первые воздушные шары, история изобретения и возникновения

Любой из нас «знаком» с воздушными шариками! Их легко можно встретить на каком-либо празднике, увидеть в городе, на открытие нового магазина, наблюдать в мультфильме, но какая же у них история и как выглядел первый воздушный шарик?

Множество людей, глядя на современные воздушные шарики, думают, что эта радующая глаз игрушка появилась относительно недавно. Некоторые же люди, более информированные, уверены, что воздушные шарики начали изготавливать в середине 20 века, во время технической революции.

На самом деле это не так! История воздушных шаров берёт свое начало гораздо раньше. Только вот производимые в то время шарики во многом отличались от тех, что продаются сейчас.

Самые первые упоминания о воздушных шариках содержались **в карельских рукописях**. В них описывалось их создание, – тогда воздушные шары изготавливали в основном **из кожи быков и китов**. В летописях же 12 века говорится о том, что в карельских поселениях воздушный шар можно было встретить практически в каждой семье. Причём, используя именно такие шары, карелы частично решали проблемы связанные с бездорожьем – шары использовались для преодоления расстояний между посёлками. Но путешествовать таким способом было весьма опасно: оболочка, сделанная из шкуры животного, не могла находиться долгое время под давлением воздуха – то есть, воздушный шар в любой момент времени мог взорваться. В итоге, остались только сплошные легенды, которым то ли стоит верить, то ли нет...

Но не успело пройти и 7 веков с той эпохи, наполненной мифами, как один лондонский профессор по имени **Майкл Фарадей** изобретает **воздушный шар, сделанный из резины**. Фарадей изучил свойства эластичности, и в итоге из маленького кусочка каучука изготовил пару «лепёшек». Для того, чтобы они не слипались друг с другом, учёный на их внутренние стороны насыпал муки, после чего собственными руками соединил липкие, необработанные края этих «лепёшек» друг с другом. В конце концов, получилось что-то нечто напоминающее мешочек, в котором можно было проводить различные опыты с газом.

Спустя 80 лет после того, как был создан этот мешочек, он превратился в распространённую забаву: воздушные шары из каучука пользовались большим спросом в Европе во время местных праздничных мероприятий. За счёт содержащегося внутри газа они могли взлетать – это пользовалось у публики большим успехом, ведь в то время она ещё не была избалована ни полётами на шарах, ни прочими техническими достижениями.

vedessä). Tämän jälkeen ilmapallo vihdoinkin muuttui! Aikaisemmin pallot saattoivat olla vain pyöreitä, mutta lateksin ilmestymisen myötä niiden muoto saattoi vaihdella niin pituus- kuin leveyssuuntaankin. Tälle keksinnölle löytyi heti uusia käyttäjiä: juhlien suunnittelijat alkoivat valmistaa ilmapalloista erilaisia asetelmia, lentokoneita, kirahveja, koiria, hattuja jne. Neil Tillotsonin työn tulokset vain laajenivat, kun postitse alettiin lähettää miljoonia ilmapallosarjoja. Ne oli tarkoitettu pääasiassa erilaisten hahmojen tekemiseen.

Siihen aikaan ilmapallojen laatu tietysti poikkesi huomattavasti nykyisestä: puhallettaessa pallon väri muuttui himmeämmäksi eivätkä ne olleet kovin kestäviä vaan puhkesivat herkästi. Niinpä ilmapallojen suosio vähitellen heikkeni eikä niiden kykyä nousta ilmaan enää 1900-luvulla pidetty niin suurena ihmeenä, että se olisi herättänyt suurta huomiota.

Niinpä jo kauan ennen 1900-luvun vaihdetta ilmapalloja ostettiin lähinnä vain lastenjuhliin ja kaupungin tapahtumiin. Ilmapallojen valmistus ei ollut enää kovin tuottavaa.

Valmistaja jatkoivat kuitenkin ilmapallojen tekniikan tutkimista ja pyrkivät koko ajan parantamaan niitä. Niinpä koitti se ihana hetki, jolloin tilannetta voitiin muuttaa! Nykyinen ilmapalloteollisuus valmistaa ilmapalloja, jotka säilyttävät puhallettaessa värinsä, ovat kestäviä ja pitkäikäisiä. Niinpä ilmapalloista on taas tullut suosittuja ja sisustajat käyttävät niitä juhlan tunnelman luomisessa. Syntymäpäivillä, häissä, konserteissa, kaupunkien suurissa juhlissa ja erilaisissa show'ssa kirkkaan väriset ilmapallot ilahduttavat silmää.

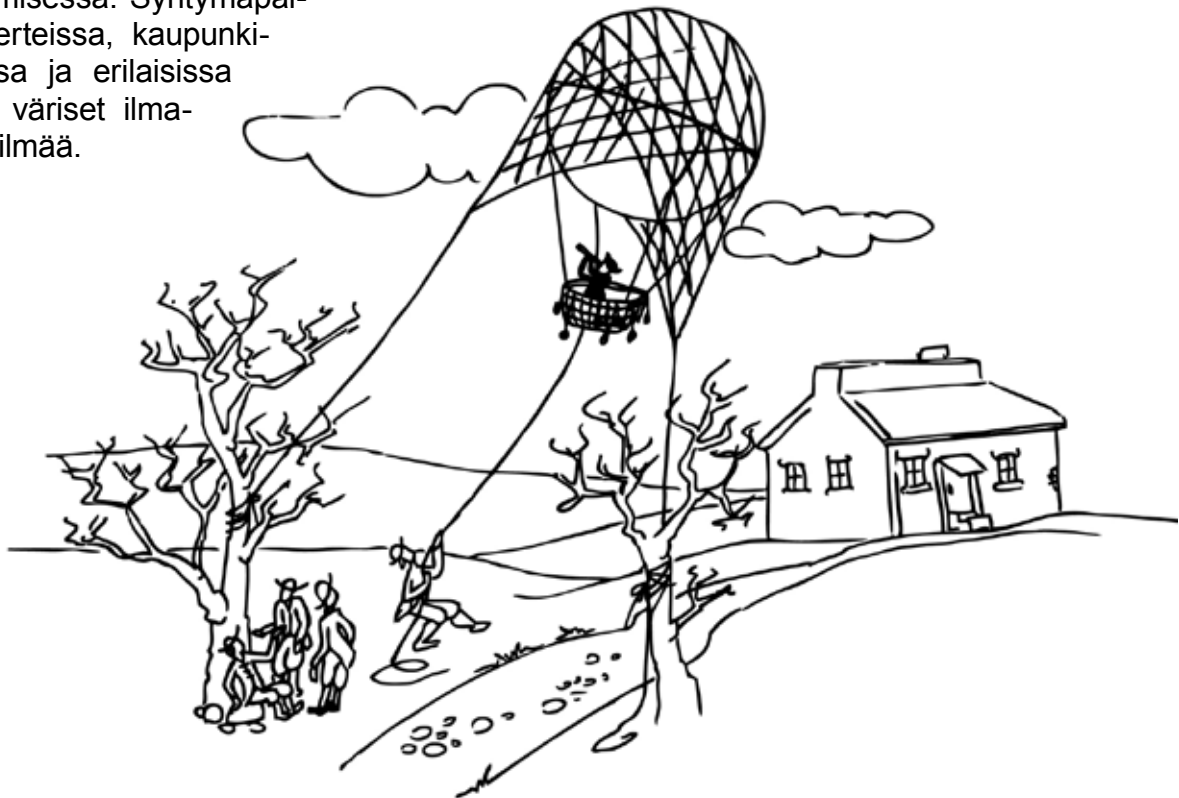
Lentävien ilmapallojen historia

Ranskalainen **Joseph Montgolfier** (syntynyt vuonna 1740) oli hyvin kiinnostunut niihin aikoihin keksityistä uusista suosituista keksinnöistä. Yhdessä pikkuveljensä **Étiennen** kanssa hän mietti, miten ihminen voisi valloittaa taivaan. Kerran veljekset keksivät idean, että jos peiton voisi täyttää pilvillä, se voisi kuljettaa matkustajia korissa, mutta he eivät tieneet, miten idean voisi toteuttaa käytännössä.

Kerran vanhempi veljistä seisoskeli takan vieressä ja huomasi, että pitäessään paitaansa tulen yläpuolella, se pullistui hieman. Samassa sekunnissa hänen päähänsä tuli mainio ajatus. Hän kertoi heti huomiostaan Étiennelle, minkä jälkeen veljeksiä kiinnosti enää yksi kysymys: minkä muotoinen ensimmäisissä kokeissa käytettävän ilmapallon tulisi olla.

Ensimmäiseksi he valmistivat peitteen silmistä. Kuuman ilman vaikutuksesta ilmapallo **nousi 30 metrin korkeuteen**. Koe tehtiin **mar-raskuussa vuonna 1782**. Tätä päivää voidaan pitää ilmailuhistorian ensimmäisenä päivänä.

Joulukuussa 1782 Annonayn kaupungissa ilmapallo lensi paikallisen tehtaan yli. Lämmönlähteenä veljekset polttivat märkää olkea, joka oli huolellisesti sekoitettu paperiin ja villaan. 25. huhtikuuta 1783 heidän 800 kuutiometrin kokoinen ilmapallonsa nousi neljänsadan metrin korkeuteen.

Эти воздушные шарики были чем-то похожи на собственных предшественников: в них использовался водородный газ, а он, как известно, взрывоопасен. Но это никого не пугало, к этому газу все быстро привыкли – благо, что не случалось серьёзных происшествий от таких воздушных шариков вплоть до 1922 года. Тогда в Америке на одном из городских мероприятий один шутник в целях забавы взорвал несколько воздушных шаров, которые украшали данное мероприятие. В результате произошедшего взрыва пострадал один из чиновников, и поэтому органы, следящие за порядком, проявили достаточную оперативность. Забаву, которая была очень небезопасной, быстро прекратили. Было запрещено использовать водород для наполнения воздушных шариков. Данный закон не причинил никому ничего плохого – вместо водорода в воздушных шариках начал использоваться такой газ, как гелий. Новый газ заставлял шарики подниматься в небо не хуже, чем водород.

В 1931 году Нейл Тайлотс выпустил первый шар современного образца. Воздушный шарик был изготовлен из латекса (данный полимер получается из водной дисперсии каучуков). После этого воздушный шарик наконец-то изменился! Раньше шарики могли иметь только круглую форму, а с появлением латекса стало возможно изменять как длину, так и ширину. Это открытие моментально нашло себе применение: дизайнеры, занимающиеся оформлением праздников, из воздушных шариков стали изготавливать разные композиции в виде самолётов, жирафов, собак, шляп и т. д. Ход дел Нейла Тайлотса набирал обороты, по почте рассылались миллионы комплектов воздушных шаров. В основном они предназначались для создания потешных фигурок.

Разумеется, в то время качество воздушных шариков значительно отличалось от настоящего: при надувании цвет шарика становился тусклее, у них была маленькая прочность, вследствие чего они быстро лопались. Поэтому популярность воздушных шариков постепенно снижалась – то, что они способны подниматься в воздух, в 20 веке уже не было таким чудом и не сильно привлекало внимание...

Поэтому ещё за долгое время до наступления 20 века воздушные шарики рас-

купались только в преддверии детских и городских мероприятий. Производство воздушных шариков уже не приносило хорошей прибыли.

Но изобретатели продолжали изучать воздушные шарики и постоянно стремились их улучшить. И вот наступил приятный момент, когда ситуация смогла измениться! Сегодняшняя промышленность производит воздушные шарики, которые при надувании сохраняют свой цвет, отличаются значительно большей прочностью и являются очень долговечными. Поэтому воздушные шарики сейчас вновь набирают свою популярность – дизайнеры используют их для придания помещению праздничного вида. Дни рождения, свадьбы, концерты, праздники городского масштаба и шоу-программы – яркие воздушные шары всегда радуют глаз.

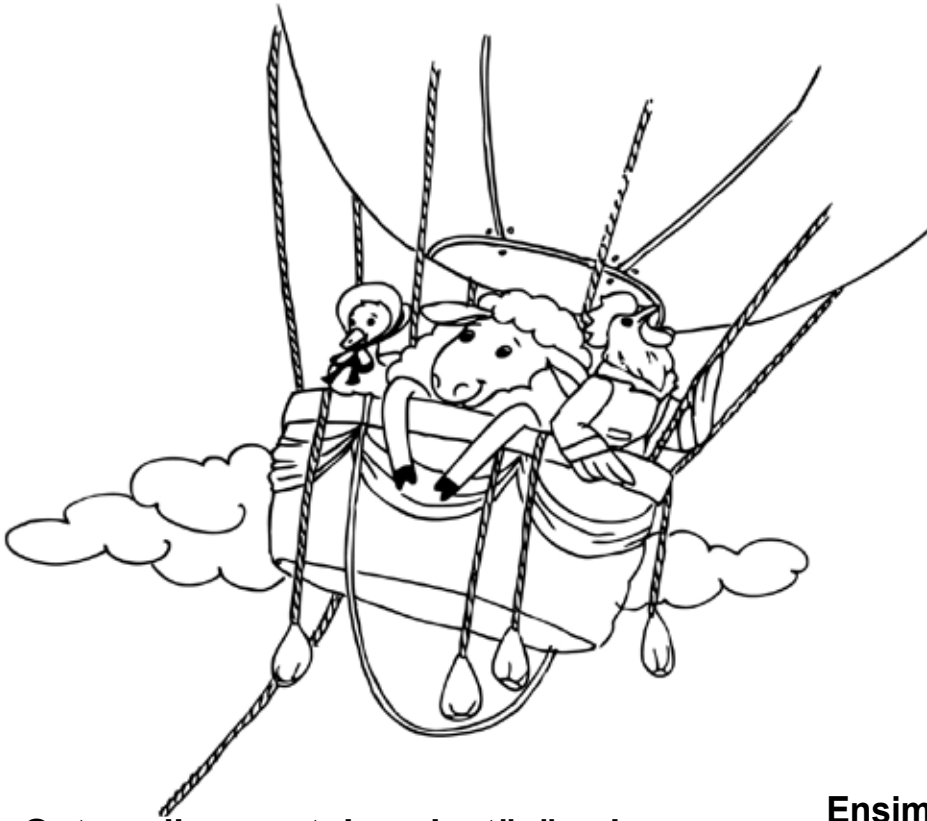
История летательных воздушных шаров

Француз **Жозеф Монгольфье**, родившийся в 1740 году, проявлял большой интерес к новым изобретениям, которые в те времена пользовались большим успехом. Вместе со своим младшим братом по имени **Этьенн** он постоянно думал о том, как человек сможет покорить воздух. Однажды у братьев появилась идея набить оболочку тучами, которая бы держала корзину с пассажирами, но они не знали, как воплотить эту идею в жизнь.

Как-то раз старший брат, стоя у камина, заметил, что рубашка, которую он держал над огнём, слегка раздулась, и ему в голову в ту же секунду пришла гениальная мысль. Он тут же рассказал об увиденном Этьенну, и братьев заинтересовал один вопрос – какую же форму должен иметь воздушный шар, который использовался в их первых экспериментах.

В первую очередь они изготовили оболочку из шёлка. Под действием огня воздушный шар **взлетел на высоту 30 метров**. Этот эксперимент был проведён **в ноябре 1782 года**. Дату этого открытия можно смело назвать началом воздухоплавания.

В декабре 1782 года в городе Анноне воздушный шар взлетел над местным заводом. В качестве источника получения тепла братья сжигали влажную солому, которая предварительно смешивалась с бумагой и

Outo pallonmuotoinen lentävä esine

Veljekset työskentelivät puutarhassaan muilta salassa. Kuitenkin, sitä mukaa kuin heidän pallojensa lennätuskokeet muuttuivat yhä tiheimmiksi, veljekset alkoivat pelätä, että naapurit huomaisivat heidän saavutuksensa ja omisivat idean itselleen. Niinpä veljekset päättivät pian järjestää julkisen lennon Annonayn keskustorilla. Tilaisuuteen kutsuttujen vieraiden tuli todistaa tapahtuma kirjallisesti. Kesäkuun alussa vuonna **1783** veljekset järjestivät kyseisen tapahtuman. He valmistivat esitystä varten **900 kuutiometrin** kokoisen pallon. Sen valmistamiseen käytettiin valtava määrä puuvillakankaan suikaleita, jotka oli ommeltu paperilevyihin ja liitetty toisiinsa silmukoilla. Kangas oli vahvistettu pystysuorilla vanteilla. Tämän kehikon alapuolella roikkui kori poltettavaa villaa ja olkia varten. Kun palamisesta aiheutunut ilma nostatti palloa ilmaan, veljekset katkaisivat palloa pitelevät köydet.

Kymmenessä minuutissa pallo nousi **1 000 metrin** korkeuteen. Paikalle saapuneet ihmiset todistivat koko tapauksen ja kirjoittivat pöytäkirjan, jonka kanssa Montgolfierin veljekset menivät Pariisin Tiedeakatemiaan vahvistamaan, että he olivat lentävän laitteen lailliset keksijät ja luojat. Tästä tilaisuudesta alkoi ilmailun aika-kausi.

Kun palloon kerääntynyt ilma jäähtyi, pallo laskeutui läheiselle pellolle ja koriin jäänyt tuli poltti sen totaalaisesti. Lähellä työskennelleet maanviljelijät säikähtivät pudonnutta esinettä niin paljon, etteivät he yrittäneet lainkaan sammuttaa tulta. Näin ollen maailman ensimmäinen kuumailmapallo tuhoutui tulipalossa kokonaan.

Elokuussa 1783 Pariisin Tiedeakatemia kutsui pallon keksijät esittelemään keksintönsä. Étienne matkusti Ranskan pääkaupunkiin. Siellä ollessaan hän tutustui keksinnöstä kiinnostuneisiin fyysikoihin sekä **Pilâtre de Rozieriin**. Myöhemmin tästä miehestä tuli ensimmäinen lentäjä.

Ensimmäiset rohkeat sankarit kuumailmalennolla: kukko, lammas ja anka

Suunnilleen samoihin aikoihin kuuluisa ranskalainen fyysikko **Jacques Alexandre Charles** loi vedyllä täytetyn pallon. Hän ajatteli, että Montgolfierin veljekset olivat käyttäneet keksintönsä esittelyssä vetyä. Charles yritti nousta omalla ilmapallollaan ilmaan ja tehdä samalla muutamia fysiikan kokeita. Robertin veljesten kanssa Jacques Alexandre Charles rakensi **ilmapallon "Le Globe"**, jonka halkaisija oli 4 metriä. 27. elokuuta 1783 ilmapallo nousi taivaalle Pariisissa Champs de Marsin aukiolta ja laskeutui lähellä pohjoisessa sijaitsevaa kylään, Gonesseen, Le Bourgetin lähelle. Siihen aikaan kukaan ei osannut arvatakaan, että kyseinen ilmapallotyyppi nimettäisi tämän kuuluisan fyysikon mukaisesti "Charlière".

Pariisissa ollessaan Étienne teki monenlaisia kokeita tapettitehtailija Réveillonin puutarhassa. Pian hän päätti ottaa seuraavan askeleen: nostaa ihmisen kuumailmapallolla ilmaan. Pilâtre de Rozier kutsuttiin ohjaamaan lentolaitetta, mutta koska lento vaikutti erittäin vaaralliselta (vielä ei tiedetty, miten elollisen olennon elimistö reagoisi korkeuden vaihteluun), keksijät päättivät lähettää ensimmäiselle lennolle **kukon, lampaan ja ankan**. Tapahtuma järjestettiin

шерстью. 25 апреля 1783 года на четырёхсотметровую высоту поднялся воздушный шар объёмом 800 кубических метров.

Странный летающий предмет в форме шара

Братья работали в своём саду в тайне от окружающих. Однако, когда их эксперименты, связанные с непосредственным запуском шаров стали повторяться всё чаще, они начали бояться, что живущие по соседству увидят их достижение и присвоят идею себе. Вскоре братья решили продемонстрировать запуск своего шара на центральной площади Аннона. Специально приглашённые гости должны были засвидетельствовать происходящее документально. В начале июня **1783** года братьями было организовано данное мероприятие. Для выступления они изготовили шар объёмом **900 кубических метров**. Для его создания было использовано множество хлопчатобумажных обрезков форм, пришитых к бумажным листам и соединённым между собой петлями. Сама ткань была укреплена вертикальными прутьями. Под полученным абажуром находилась корзина для шерсти и соломы. Когда полученный при горении воздух заставил шар подняться, братья отрезали держащие шар верёвки.

За 10 минут шар смог подняться на высоту **1 000 метров**. Люди, присутствовавшие на мероприятии, засвидетельствовали весь процесс и составили протокол, с которым в последствие братья Монгольфье обратились в Академию наук Парижа, чтобы их законно признали первыми изобретателями и создателями «летательного» аппарата. Это открытие послужило началом воздухоплавания.

После того, как воздух, находящийся в шаре остыл, он опустился на близлежащее поле и сгорел от оставшегося в корзине огня. Работающие неподалёку крестьяне испугались упавшего предмета и не приняли никаких мер, чтобы потушить этот огонь. Первый в мире воздушный шар был полностью уничтожен огнём.

В августе 1783 года Парижская Академия наук пригласила создателей шара продемонстрировать данное открытие. Этьенн отправился в столицу Франции. Находясь

там, он познакомился с заинтересовавшимися данным изобретением физиками, а также с человеком по имени **Пилатр де Розье**. Позднее он станет первым, кто поднимется на аэроплане в небо.

Первые храбрецы: петух, овца и утка на воздушном шаре

Практически тогда же известный физик из Франции **Жак Александр Шарль** создаёт воздушный шар, наполненный водородом. Он думал, что в презентации своего изобретения братья Монгольфье использовали водородный газ. Шарль собирался подняться на своём шаре в воздух и провести несколько физических испытаний. Вместе с братьями Роберами Жак Александр Шарль создал **воздушный шар «Глобус»**, диаметр которого составлял 4 метра. 27 августа 1783 года шар поднялся в небо на Марсовом поле в Париже и опустился на землю вблизи деревни Гонессе на севере Бурже. В то время ещё никто не догадывался, что данный аэроплан получит название «шарльер» – в честь известного физика.

Находясь в Париже, в саду производителя обоев Ревейлона, Этьенн провёл множество различных экспериментов. Вскоре он решил сделать очередной шаг – поднять на воздушном шаре человека. Пилатр де Розье вызывается «возглавить» летательный аппарат, но ввиду того, что полёт представляет большую опасность (ещё не ясно, как отреагирует организм живого существа на изменения высоты), изобретатели принимают решение в первый полёт отправить **петуха, овцу и утку**. Данное событие произошло **в Версале в 1783 году**. За всем процессом пристально наблюдал король Франции. Все животные были загружены на борт шара, после чего он поднялся в воздух. После полёта, продолжительность которого составляла почти 8 минут, животные оказались полностью здоровыми. Овца спокойно принялась щипать солому, не в самой лучшей форме был только петух – он был слегка обципан, так как всё время находился вблизи овцы. Братьями Монгольфье было доказано, что живые существа, «разумеется, за исключением птиц», могут безо всякой опасности подниматься в небо на воздушных шарах.

Versailles'n palatsissa vuonna 1783. Ranskan kuningas seurasi tarkasti koko tilannetta. Eläimet lastattiin kuumailmapallon koriin, minkä jälkeen se nousi ilmaan. Lähes 8 minuuttia kestäneen lennon jälkeen eläimet olivat täysin terveitä. Lamma ryhtyi rauhallisena syömään ruohoa. Huonoimmassa kunnossa oli kukko, joka oli menettänyt osan höyhenistään oltuaan koko ajan lampaan vieressä. Näin Montgolfierin veljekset osoittivat, että muutkin elolliset olennot kuin vain linnut voivat kuumailmapallolla nousta turvallisesti taivaalle.

Ihmisen ensimmäinen lento kuumailmapallolla

Lokakuun puolessa välissä vuonna 1783, Montgolfierin veljekset täyttivät kuumailmapallon ja Pilâtre de Rozier nousi pallon alapuolelle kiinnitettyyn koriin. Pilâtre de Rozier nousi ilmapallolla taivaalle **25 metrin korkeuteen** – niin korkealle, kuin köysi riitti. Kahden päivän kuluttua koe uusittiin. Puistoon kerääntyi paljon ihmisiä, monet heistä olivat Pariisin arvohenkilöitä. Tällä kertaa pallo nousi **108 metrin korkeuteen**. Ainoastaan Ludvig XVI ei hyväksynyt ajatusta ihmisten lennättämisestä kuumailmapallolla. Kuningas koki olevansa vastuussa ihmisten elämistä. Tästä huolimatta, monien neuvottelujen jälkeen, kuningas lopulta suostui, mutta kieltäytyi osallistumasta lentotilaisuuteen.

Kuumailmapallon keksijät, Montgolfierin veljekset, eivät itse lentäneet laitteellaan, sillä he olivat luvanneet isälleen, etteivät he lentäisi keksimällään kuumailmapallolla. Isä epäili vakaasti keksinnön turvallisuutta. Sen takia lentäjänä toimi Pilâtre de Rozier. Jotta kuumailmapallo olisi pysynyt tasapainossa, tarvittiin vielä toinen matkustaja, **markiisi d'Arlandes**. Kuumailmapallon kori oli jaettu kolmeen osaan. Reunoilla oli kaksi paikkaa matkustajille ja keskellä oli polttimo. Tarvittaessa matkustajat pystyivät helposti lisäämään olkia, niin että lennon korkeutta saattoi hallita. **21 marraskuuta 1783 ensimmäiset ihmiset nousivat taivaalle** kuumailmapallon kyydissä. Näytti siltä, että Pilâtrella oli luontaiset taidot ohjailta kuumailmapalloa. Hän osasi tarkasti määritellä, milloin ilmaa piti lämmittää ja milloin sitä piti jäähdyttää. Markiisi d'Arlandes oli vähemmän aktiivinen, häntä kiinnosti enemmän nähdä Pariisin maisemia.

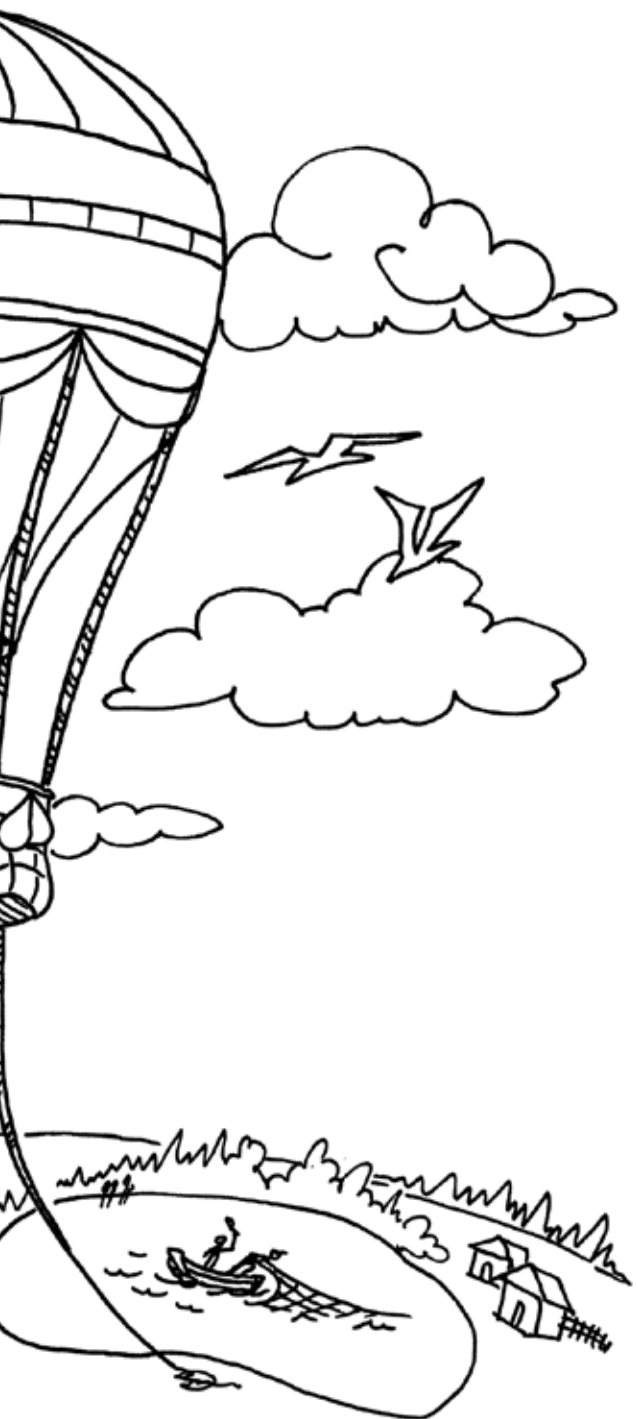
Markiisi d'Arlandes ja Pilâtre de Rozier lensivät Montgolfierin veljesten kuumailmapallolla, jonka tilavuus oli 2 200 kuutiometriä. He nousivat ilmaan Pariisin länsireunalla Château de la Muette'n linnan luona ja laskeutuivat maahan Butte-aux-Caillesissa. Lennon pituus oli **10 km**. Lento kesti kaiken kaikkiaan noin **25 minuuttia**.

Lähde: www.sharico.ru/interesting/istoriya-letatelnyx-vozdushnyx-sharov/

Первый полёт человека на воздушном шаре

В середине октября 1783 года братья Монгольфье надувают шар, и Пилатр де Розье влезает в закреплённую внизу шара корзину. Пилатр де Розье на шаре поднимается в небо на высоту 25 метров – на сколько хватает длины верёвок. Спустя 2 дня эксперимент повторяется. В парке собирается

множество людей, многие из которых очень уважаемые личности Парижа. В этот раз шар поднимается на высоту 108 метров. Один Людвиг 16 не одобряет идею полёта людей на воздушном шаре. Король чувствовал, что несёт ответственность за жизнь людей. Несмотря на это, после проведения многочисленных переговоров, король соглашается, но принимать участие в полётах отказывается.

Сами изобретатели летательного воздушного шара, братья Монгольфье, никогда не летали, так как давали обещание своему отцу не летать на изобретённом воздушном шаре. Отец сильно сомневался, что данное изобретение не представляет никакой опасности. Поэтому в качестве пассажира выступал Пилатр де Розье. Для того, чтобы воздушный шар находился в равновесии, нужно было найти ещё одного пассажира, которым впоследствии стал маркиз де Арланд. Корзина для пассажиров шара разделялась на 3 части. По сторонам находились 2 места для пассажиров, по середине располагалась горелка. В случае необходимости пассажиры без труда могли подбросить соломы, чтобы высота полёта была под контролем. 21 ноября 1783 года на борту воздушного шара в небо поднимаются первые люди. Создавалось впечатление, что Пилатр обладал исключительными навыками по управлению шаром. Он точно определял, когда нужно подогреть воздух, а когда его охладить. Маркиз де Арланд отличался меньшей активностью, его больше интересовал внешний вид Парижа.

Маркиз де Арланд и Пилатр де Розье поднялись на воздушном шаре братьев Монгольфье, объём которого составлял 2 200 квадратных метров. Они отправились в полёт на западной окраине Парижа, в Мюетене, и спустились на землю в Буте. Длина полёта составила 10 км. Весь полёт длился около 25 минут.

Источник: www.sharico.ru/interesting/istoriya-letatelnyx-vozdushnyx-sharov/

Lapsen temperamentti ja persoonallisuus

Jokainen lapsi on yksilö, jolla on omanlaisensa temperamentti. Lapsen temperamentin tunteminen voi auttaa vanhempaa ja muita kasvattajia ymmärtämään ja kunnioittamaan lapsen yksilöllisyyttä. Kun lapsen temperamentti on tuttu, aikuinen usein pystyy tukemaan häntä kasvussa ja kehityksessä parhaalla mahdollisella tavalla.

Lapsen ja nuoren temperamentin tunteminen voi auttaa ymmärtämään arjen solmukohtia, sisarusten välisiä eroja tai omia tunteitaan lasta kohtaan uudella tavalla.

Mitä on temperamentti?

Sanalla temperamentti kuvataan yksilöllisyyttä: kullekin ihmiselle tyypillistä ja synnynnäistä tapaa toimia ja käyttäytyä.

Sanoja temperamenttinen ja temperamentti käytetään usein arkikielessä kertomaan, kuinka joku on räiskyvä ja ilmaisee itseään voimakkaasti. Kuitenkin sana temperamentti kuvaa kaikenlaisia synnynnäisiä käyttäytymis- ja reagoitumistyyliä: yksi on luonnostaan rauhallinen, toinen vilkas, yksi ilmaisee itseään voimakkaasti, toinen hillitymmin, yksi haluaa vielä pohtia ja harkita, kun toinen jo toimii.

Useille vanhemmille on tuttua, että samassa perheessä jo vauvaikäiset eroavat toisistaan, siinä kuinka he kekevat ja ilmaisevat tarpeitaan: esim. yksi sopeutuu helposti uusiin tilanteisiin, toinen ärtyy siitä, että päivärytmi ja ympäristö eivät pysy samanlaisina. Yksi vauva huutaa heti ja kovaa, kun hänellä on nälkä, toinen kertoo nälästään vaimeammin. Yksi hakeutuu kuin itsestään säännölliseen päivärytmiin, toinen nukkuu ja valvoo vauvaiän omaan tahtiinsa.

Temperamentti ja persoonallisuus

Tiettyiltä osin ihmisen persoonallisuus muuttuu ja kehittyy koko elämän ajan. Synnynnäinen temperamentti luo pohjan persoonallisuudelle, on ikään kuin persoonallisuuden valmistusaine. Persoonallisuus muovautuu temperamentin ja ympäristön, ennen kaikkea perheenjäsenen välisessä vuorovaikutuksessa.

Persoonallisuutta muovaavat erityisesti kasvatus ja se kulttuuri, jossa lapsi elää. Esim. ujoa voi aina jonkin verran jännittää uusien ihmisten parissa, mutta kasvatuksen, tuen ja kokemusten myötä hän voi oppia rohkaistumisen taitoja ja keinoja tulla toimeen uusissa tilanteissa. Ennen kaikkea hän voi oppia, että hän on hyväksytty, vaikka häntä ujustuttaakin. Hän oppii luottamaan itseensä.

Eri kulttuureissa pidetään erilaisia käyttäytymistapoja hyväksyttävänä tai epäsopivina, niitä hillitään tai rohkaistaan.

taan. Vaikka eri kulttuurit ovat keskenään erilaisia, niiden sisällä on edelleen eroja ihmisten tavoissa toimia.

Synnynnäinen temperamentti on osa jokaisen ydintä. Se näkyy aina jollakin tavoin tyylissä ja tavassa olla muiden kanssa ja suhtautua asioihin. Lapsesta voi kuitenkin kasvun, kehityksen ja kokemusten myötä sukeutua esiin aivan uudenslaisiakin piirteitä.

Jokainen lapsi on erilainen. Niin ujo ja arat, rasavillit kuin pälpättäjät, tarvitsevat omanlaistansa tukea, rohkaisua, hillitsemistä, rajoittamista ja kannustusta. Yhdelle lapselle pitää jännittävästä tapahtumasta kertoa hyvissä ajoin, toisen kohdalla on parempi kertoa siitä vasta viime tipassa.

Yhdelle lapselle voi koulun alku olla hankalaa, koska kaikki uudet tilanteet ovat niin jännittäviä. Toiselle se voi olla hankalaa sen vuoksi, että hän ei malta olla luokassa paikoillaan, vaan haluaa tutustua kaikkeen uuteen heti ja perinpohjaisesti. Kumpaakin lasta voidaan auttaa sopeutumaan kelpo koululaisiksi ja nauttimaan opiskelusta.

Tärkeää on, että jokainen lapsi voi tulla ymmärretyksi ja hyväksytyksi omana itsenään. Lapsi hyväksytään, vaikka kaikkia tekoja ei voida hyväksyä.

Erilaisia temperamenttityyppejä

Temperamenttityypit jaetaan usein kolmeen pääluokkaan: helppoihin, haastaviin ja hitaasti lämpeneviin. Mikään temperamenttityyppi ei ole sinällään toista parempi tai huonompi. Kullakin on omat vahvuutensa ja haasteensa. Ns. helppo lapsi ei ole helppo kaikissa tilanteissa eikä ns. haastava lapsi käyttäydy aina hankalalla tavalla. Lasta ei kannata leimata tietynlaiseksi eikä lapsia tulisi ainakaan heidän kuultensa vertailla keskenään. ”Miksi et voi olla niin kuin siskosi?”

Erilaiset temperamenttityypit saattavat näyttytyä erilaisina eri ihmisille. Yksi arvioi pikku rasavillin ylivilkkaaksi, rasittavaksi ja mahdottomaksi. Toinen voi kuvailla samaa poikaa reippaaksi, energiseksi ja rohkeaksi. Tiettyjä temperamenttipiirteitä saatetaan pitää hyväksyttävimpinä tytöille, toisia taas pojille.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lapsen temperamentti ja vanhemman temperamentti

Lapsen temperamentti vaikuttaa siihen, kuinka hän toimii, mutta se vaikuttaa myös siihen, minkälaista palautetta hän saa ympäristöltään. Erityisen merkityksellistä lapsen kehittymiselle on hänen temperamenttinsa ja vanhemman temperamentin ja käyttäytymistyylin keskinäinen sopivuus. Vahvatahtoinen lapsi ei ehkä hätkähdä räiskyvän äitinsä kovaa ääntä ja nopeaa tempoa, kun taas toiselle lapselle sopii paremmin rauhallisempi yhdessäolo.

Eri lapset erilaisine perinnöllisine ominaisuuksineen herättävät vanhemmissa väistämättä erilaisia tunteita. Jotkut lasten luonteen piirteet ärsyttävät, toiset herättävät iloa ja ylpeyttä. Joidenkin lasten kohdalla kasvattajan tehtävä on haastavampi kuin toisten. Lapsi voi vaatia kasvattajalta erityistä paneutumista tehtävänsä esim. vilkkauksen, ujouden tai levottomuuden vuoksi. Joku sisarusparven lapsista on vanhemman mielestä helpompi kasvatettava kuin toinen.

Suoralta kädeltä ei voida sanoa minkälaiset temperamenttityypit löytävät arjen elossa yhteisen sävelen helpoimmin keskenään. Rauhallinen äiti voi jaksaa paneutua pitkäjänteisesti vilkkaan lapsensa kasvattamiseen ja pitää tätä virkistävänä vastakohtana omalle tasaisuudelleen. Toinen rauhallinen äiti voi olla ymmällään vilkkaan lapsensa kanssa ja ihmetellä kuinka tämän kanssa tulisi toimia. Vanhemmuudessa kasvu on myös lapseensa ja itseensä tutustumista. Tutustuminen ja parhaiden toimintatapojen löytyminen tapahtuvat vähitellen.

Lapsensa parhaaseen pyrkivät, tavalliset vanhemmat löytävät yleensä ajan kanssa riittävän hyvän tavan olla vuorovaikutuksessa lapsensa kanssa ja osaavat tarjota sellaista huolenpitoa ja kasvun tukea kuin lapsi tarvitsee. Hyvää vanhemmuutta on kuitenkin myös hakea kasvatustyöhön tukea ja vinkkejä silloin, kun oman lapsen temperamentti tuntuu haastavalta ja vuorovaikutuksessa on liikaa särmää. Asiasta voi keskustella esim. puolison, ystävien, terveydenhoitajan, päivähoiton henkilöstön tai opettajan kanssa.

On hyvä huomata ja katkaista mahdollisimman pian esim. ikävä noidankehä, jossa lapsen käytöstä joutuu jatkuvasti kritisoimaan - lapsesta on vaikea löytää enää mitään myönteistä - lapsi itsekin alkaa uskoa, että hän on ilkeä ja paha lapsi. Vanhempi on lapselle kuin peili, josta lapsi näkee minkälainen hän on.

Lähde: www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ ja_ kehitys/lapsen-temperamentti/
Artikkeli julkaistaan lyhennettynä

Venäjännös: Lidia Popova

Kuvat: Natalia Savela

Темперамент и личность ребёнка

Каждый ребёнок – это личность со своим темпераментом. Знание о темпераменте ребёнка может помочь родителю и другим лицам, занятым воспитанием, с пониманием и уважением воспринимать индивидуальность ребёнка. Зная темперамент ребёнка, взрослый сможет наилучшим образом поддержать его в период роста и развития. Это знание поможет понять ключевые моменты повседневной жизни, разницу между братьями и сёстрами или даст возможность по-новому оценить собственные чувства к ребёнку.

Что такое темперамент?

Слово «темперамент» характеризует индивидуальность человека: типичный и врождённый для каждого человека способ действовать и вести себя.

Часто слова «темпераментный» и «темперамент» используются в бытовом языке, чтобы показать, насколько кто-то искромётен в своих действиях и проявлениях. И всё-таки слово «темперамент» описывает разные врождённые стили поведения и реагирования: один человек по своей природе спокойный - другой бойкий, один сильно выражает свои чувства - другой более сдержанно, один хочет ещё раз подумать и всё взвесить - другой уже действует.

Многим родителям известно, что в одной и той же семье дети уже во младенческом возрасте отличаются друг от друга в выражении своих чувств и потребностей: например, один легко приспосабливается к новым ситуациям, а другой раздражается от того, что режим дня и окружающие условия не остаются всегда одинаковыми. Один младенец сразу и сильно начинает плакать, когда голоден, а другой сообщает о своём голоде спокойнее. Один как бы сам собою переходит к регулярному режиму дня, а другой спит и бодрствует, придерживаясь собственного ритма.

Темперамент и личность

Личность человека в определённой мере изменяется и развивается в течение всей жизни. Врождённый темперамент закладывает основу индивидуальности, он как бы служит материалом для формирования личности. Личность формируется во взаимодействии темперамента и окружения, прежде всего, членов семьи.

Особое влияние на формирование личности оказывают воспитание и та культура, в которой ребёнок живёт. Например, застенчивый человек в обществе

новых людей всегда в какой-то мере волнуется, но благодаря воспитанию, поддержке и опыту он может научиться ободрять себя и справляться с новыми ситуациями. Прежде всего, он сможет научиться тому, что его принимают, хотя он и стесняется. Он учится доверять себе.

В разных культурах существуют свои нормы поведения, считающиеся приемлемыми или неподходящими. Хотя разные культуры отличаются друг от друга, внутри их по-прежнему наблюдаются различия в привычках людей действовать.

Врождённый темперамент - часть сущности каждого человека. Он всегда каким-то образом проявляется в стиле человека, в его манере поведения с другими людьми и в отношении к разным вопросам. Однако у ребёнка могут проявиться и совершенно новые черты благодаря воспитанию, развитию и приобретённому опыту.

Все дети разные. Как стеснительные и робкие, так и шаловливые и разговорчивые дети нуждаются в поддержке, ободрении, обуздании, ограничении и поощрении. Одному ребёнку о предстоящем увлекательном событии надо рассказать достаточно заблаговременно, а другому лучше сказать об этом только в последний момент.

Для одного ребёнка начало учёбы в школе может быть связано с трудностями, так как у него вызывают волнение все новые ситуации. Другому же трудно может быть из-за того, что ему не хватает выдержки находиться на месте в классе, а он хочет познакомиться со всем новым сразу и основательно. Обоим детям можно помочь приспособиться, чтобы они стали хорошими школьниками и получали удовольствие от учёбы.

Важно, чтобы каждый ребёнок мог быть понят и принят таким, какой есть. Ребёнка принимают, хотя не все его поступки можно одобрить.

Разные типы темпераментов

Типы темпераментов часто делят на три главных группы: лёгкие, требовательные и медленно разогревающиеся. Никакой тип темперамента сам по себе не лучше и не хуже другого. У каждого из них есть свои сильные стороны и сложные. Так называемый, лёгкий ребёнок, не является лёгким во всех ситуациях, и, так называемый, требовательный ребёнок, не всегда привередничает. Ребёнка не стоит клеймить каким-то определённым образом, и детей, по крайней мере при них, не следует сравнивать между собой. «Почему ты не можешь быть таким, как твоя сестра?»

Разные типы темпераментов могут восприниматься разными людьми по-разному. Один говорит о маленьком шалунишке, что он слишком живой, всех изводящий и просто невозможный. Другой может назвать того же мальчика резвым, энергичным и смелым. Определённые черты темперамента могут считаться больше подходящими для девочек, другие – для мальчиков.

Темперамент ребёнка и темперамент взрослого

Темперамент ребёнка влияет на его поведение, но он влияет и на то, как о ребёнке отзываются окружающие. Особое значение для развития ребёнка имеет то, как согласуются темперамент ребёнка и темперамент и стиль поведения родителя. Ребёнок с сильной волей, возможно, и не вздрагивает от громкого голоса темпераментной мамы и от быстрого темпа её действий, в то время как другому ребёнку лучше подходит более спокойное общение.

Разные дети с разными унаследованными особенностями неизбежно вызывают у родителей разные чувства. Какие-то черты характера ребёнка раздражают, другие вызывают радость и гордость. В отношении некоторых детей задача воспитателя сложнее, чем в отношении других. Ребёнок может требовать от воспитателя особого внимания, например, из-за своей живости, стеснительности или беспокойства. По мнению родителей, в той же самой семье кого-то из детей легче воспитывать, кого-то труднее.

Невозможно прямо сказать, какие типы темпераментов в повседневной жизни легче согласуются между собой. Одна спокойная мать может находить в себе силы с упорством заниматься воспитанием своего бойкого ребёнка и считать его энергичной противоположностью своему ровному характеру. Другая спокойная мать может оказаться в полной растерянности с таким ребёнком и удивляться, как с ним себя вести. Развитие себя как родителя – это также и знакомство со своим ребёнком и с собой. Знакомство и нахождение наилучших способов взаимодействовать происходят постепенно.

Обычные родители, стремящиеся добиться лучшего для своих детей, со временем находят достаточно хороший способ взаимодействовать со своим ребёнком и могут предложить ему такую заботу и поддержку, в каких он нуждается, пока растёт. Хорошо, если родители обращаются за помощью и советами по воспитанию тогда, когда темперамент собственного ребёнка кажется слишком требовательным и во взаимодействии с ребёнком возникает слишком много граней. О том, что волнует, можно поговорить, например, с супругом, друзьями, медсестрой, персоналом детского сада или с учителем.

Хорошо было бы обнаружить и прервать как можно раньше неприятный заколдованный круг, когда поведение ребёнка постоянно приходится подвергать критике – в ребёнке уже трудно найти что-либо положительное – ребёнок и сам начинает верить, что он вредный и плохой. Родитель для ребёнка как зеркало, в котором ребёнок видит, какой он.

Источник: www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/lapsen-temperamentti/
Статья печатается с сокращениями

Перевод на русский язык: *Лидия Попова*

Фото: *Наталья Савела*

Kielten opiskelu RuFi-varpusen seurassa ei ole koskaan tylsää!

Учить языки с воробышком РуФи никогда не скучно!

Varpunen-lehdet internetissä!

KAIKKI Varpusen numerot voi lukea myös internetissä
ja tulostaa Mosaikki ry:n sivuilta:

www.mosaiikki.info

(Tarpeellista / Ladattavat materiaalit / Varpunen-lehti)

Журналы «Воробышек» в интернете!

ВСЕ номера журнала «Воробышек» можно
просмотреть и распечатать на сайте общества Mosaikki ry:

www.mosaiikki.info

(Полезная информация / Материалы для печати /
Журнал «Воробышек»)

Hyvät aikuiset!

Voitte lähettää palautetta ja ehdotuksia
lastenprojektista toimituksen osoitteeseen:

Sepänkatu 14 A 7
40720 Jyväskylä

tai sähköpostiosoitteeseen:
mosaiikki@mosaiikki.info

Уважаемые взрослые!

Отзывы и пожелания по детскому проекту
можно отправлять по почте на адрес редакции:

Sepänkatu 14 A 7
40720 Jyväskylä

или на электронный адрес:
mosaiikki@mosaiikki.info